

Industri Energi

TEKNOLOGI | ARBEIDSLIV | POLITIKK | MILJØ | SOLIDARITET

Industri Energis nye leder, Frode Alfheim (49), brenner for at forbundet skal bli sterkere gjennom verving.

Ny forbunds- leder i Industri Energi

ALT OM ÅRETS
LØNNSOPPGJØR

ANSIENNITET UTFORDRES
STADIG AV BEDRIFTENE

NÅ SPIRER DET IGJEN
HOS HYDRO KARMØY

ALT OM
LØNNSOPPGJØRET
SIDE 24

STYRKE-KONFERANSEN
SIDE 8

ANSIENNITET UTFORDRES
SIDE 16

MEDLEMSFORDELER
SIDE 44

Adresser:
Badehusgata 39, 4014 Stavanger
Hammersborggata 12, 0181 Oslo

Nett:
www.industrienergi.no

Telefon: 02390

Ansvarlig redaktør:
Frode Alfheim

Redaktør:
Atle Espen Helgesen

Redaksjon:
Trond M. Elstad,
Marius Jøntvedt
Elin Bruun Øvrebø

Informasjonssjef:
Christine Meling Christensen

Grafisk utforming:
Lena Nordbø Nedland

Trykk: Ålgård Offset

Trykkdato: 30.juni 2017

Opplag: 60 000

Distribueres til alle medlemmer,
abonnenter og faste forbindelser.

ISSN 1890-4815

<u>Leder</u>	3
<u>Nå spirer det på Karmøy igjen</u>	4
Styrke-konferansen: Verving gir resultater	8
<u>Skadd skotsk oljearbeider takker forbundet</u>	12
<u>Ansiennitet utfordres stadig av bedriftene</u>	16
<u>Ny norsk helikopteroperatør på norsk sokkel</u>	20
<u>Alt om lønnsoppgjøret</u>	24
<u>Et samlende landsmøte</u>	30
Portrett: Frode Alfheim	40
<u>Medlemsfordeler</u>	44
Blogg: Tippegevinster til besvær	48
<u>Kryssord</u>	51

Vi skal bygge et fortsatt slagkraftig forbund

Som nyvalgt forbundsleder i Industri Energi vil jeg først og fremst takke for tilliten som jeg fikk på landsmøtet vårt i slutten av april. Jeg vil også takke Leif Sande for den innsatsen han har lagt ned i forbundet og for at jeg får overta ansvaret for en velfungerende organisasjon.

På landsmøtet ble det valgt et nytt arbeidsutvalg som leder det daglige arbeidet i Industri Energi. Arbeidsutvalget jobber godt og konstruktivt sammen, og vi har god dialog med de ansatte i forbundet. Sammen skal vi sørge for å ha en fortsatt slagkraftig organisasjon for fremtiden.

Bare en drøy uke etter landsmøtet vårt stilte vi mannsterke, med en nyvalgt forbundsledelse, på LO-kongressen. Der opptrådte vi som en del av storfamilien og bidro aktivt til at fellesskapet fattet mange gode vedtak, både for petroleumsnæringen, den landbaserte industrien, samt hele det norske arbeids- og samfunnslivet.

Vi fikk et enstemmig vedtak om å konsekvensutrede Nordland VI utenfor Lofoten, vi fikk et fornuftig vedtak om EØS-avtalen og vi fikk på plass vedtak om å si nei til privateide utlandskabler av kraft. Det ble også gjort gode vedtak om CO2-kompensasjonsordningen og utjevning av nettleie.

Vi deltok aktivt i diskusjonene og stemte imot boikott av Israel og imot å bevilge penger til politiske partier, men disse sakene tapte vi mot flertallet på kongressen.

På arbeidslivssiden fikk vi vedtatt at LO skal jobbe for et sterkt organisert arbeidsliv for å sikre et godt arbeidsliv, og at vi må fatte nasjonale beslutninger som tar tak i utfordringene i arbeidslivet. Det er bra, for de største utfordringene i arbeidslivet i dag skjer i de bransjene der det er lav organisasjonsgrad.

Rett etter LO-kongressen startet mellomoppgjøret. I realiteten er det et lønnsoppgjør, der vi verken har mulighet til å gå til streik eller andre aksjonsformer.

« Innenfor verving er det gjort en fantastisk jobb i Industri Energi.

Frode Alfheim

Det var derfor ikke naturlig å kalle inn store delegasjoner for de fleste overenskomstene. Men det var noen unntak og jeg ledet selv de tre store forhandlingene innen olje- og gassnæringen (operatør/boring/forpleining, flyterigg og oljeservice).

Alt i alt må vi si oss rimelig godt fornøyd årets lønnsoppgjør, som bygger på frontfagsoppgjøret mellom LO og NHO. Oppgjøret bærer preg av forsiktig optimisme og vi fikk bedre uttelling enn i de siste årene. Men det bærer fortsatt preg av moderasjon.

I min første lederartikkel i Industri Energi vil jeg understreke at jeg er optimist for fremtiden til industrien i Norge.

Vi får mange signaler om snarlige investeringsbeslutninger i den landbaserte industrien og jeg forventer at vi får på plass minst en beslutning om feltutbygging i Barentshavet i løpet av året. Jeg er også svært spent på resultatene av den pågående borekampanjen i Barentshavet, som kan resultere i store funn.

Flere bedrifter i oljeindustrien henter nå inn lærlinger. Det er tydelig signal om lysere tider i bransjen, noe som er svært viktig i forhold til nyrekruttering til industrien.

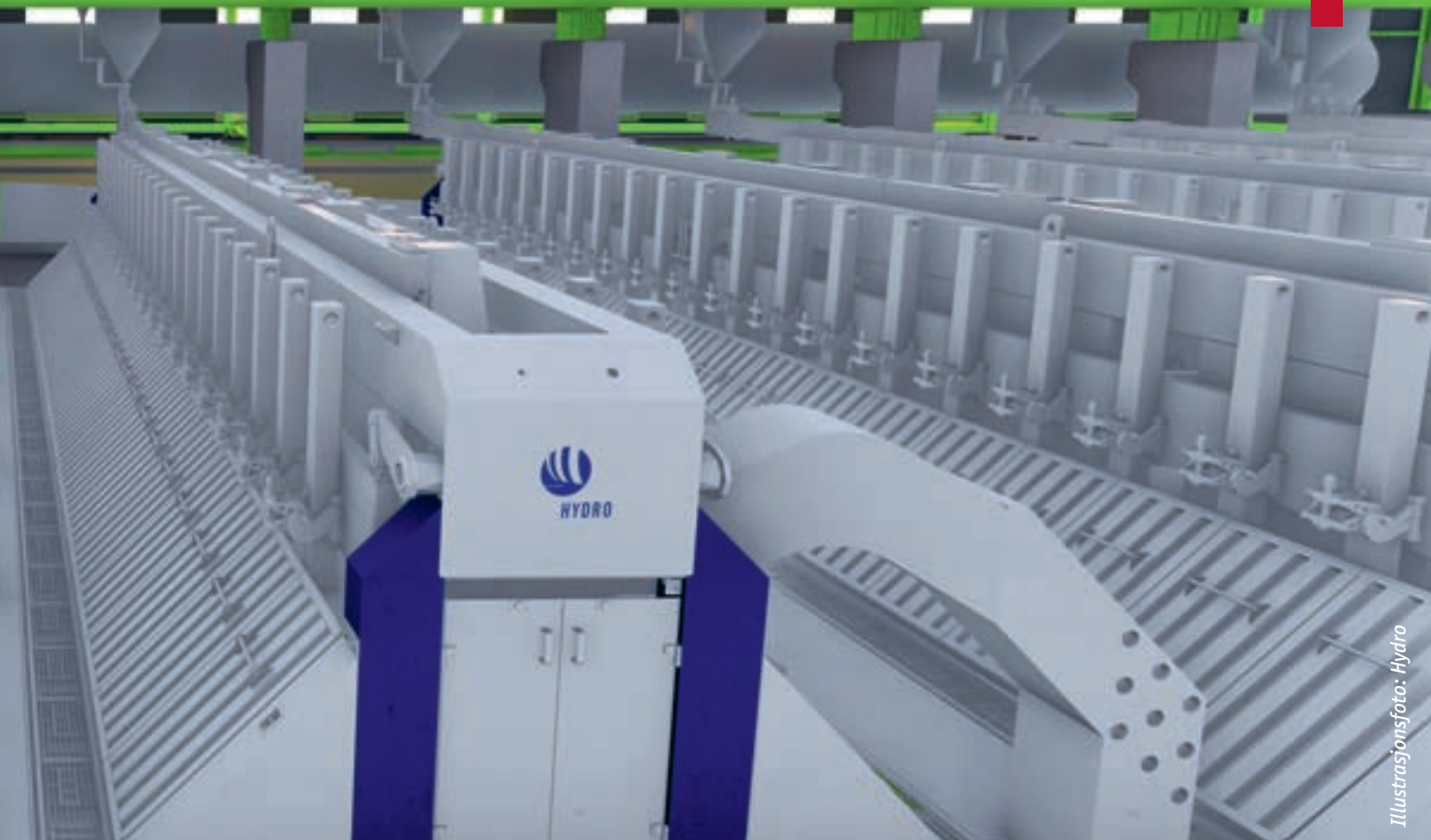
Innenfor verving er det gjort en fantastisk jobb i Industri Energi, både sentralt i forbundet og lokalt ute i klubbene. Og selv om Industri Energi har høy organisasjonsgrad innen våre bransjer er det uhyre viktig at vi klarer å opprettholde organisasjonsgraden. Skal vi være en sterk part i diskusjoner om tariffavtaler og næringspolitikk må vi sørge for at organisasjonsarbeidet i Industri Energi er topp prioritert. Som forbundsleder blir det min aller viktigste oppgave.

Frode Alfheim
Frode Alfheim

NÅ SPIRER DET PÅ HYDRO KARMØY IGJEN

I 2009 ble gammel industrihistorie fjernet med et sleggeslag på Hydro Karmøy. Rundt 450 personer mistet jobben. Nå tas den gamle Søderbergtomten i bruk igjen; en unik teknologi skal sette fabrikken på verdenskartet og gi mange nye og attraktive arbeidsplasser.

Illustrasjonsfoto: Hydro

► Tekst: Elin Bruun Øvrebø

Et nytt bygg med knallgrønne bjelker strekker seg mot himmelen. Uten tvil et flott skue for dem som jobber på Karmøy i Rogaland. På slutten av året nærmer bygget seg halvferdig og er symbolet på en ny framtid ved aluminiumsverket, som runder 50 år i 2017.

Arbeidsfolk og ledelse er utålmodige etter å komme i gang. For snart et år siden ble det kjent at konsernet hadde ambisiøse planer for fabrikkene på Karmøy. De skal få plass intet mindre enn en teknologipilot, som høster godord til og med fra miljøbevegelsen.

Energieffektiv og lite forurensende
Den eksisterende fabrikk skal utvides med en teknologipilot som inneholder neste generasjons elektrolyseteknologi. Det nye anlegget vil øke produksjonskapasiteten med 40 prosent. Målet er at primæraluminium laget ved pilotanlegget skal være verdens mest energieffektive og med minst CO₂-fotavtrykk.

Aluminiumscellene har blitt testet i liten skala ved konsernets forskningscenter i Årdal.

Håpet med teknologien er å komme ned til et energiforbruk på mellom 11,8 og 11,5 kilowattime (kWh) per kilo aluminium som produseres. Prislappen på det nye anlegget ligger på 4,3 milliarder kroner. Staten gjennom statsforetaket Enova har gitt en støtte på 1,6 milliarder.

– Pilotanlegget på Karmøy er den største landinvesteringen siden 2004. Arbeidet kommer til å bli krevende, men vi er overbevist om at vi skal klare å få dette til, sier kvalitetsleder Eivind Skeie.

Framtidsrettet teknologi

Hydro Karmøy legger ikke skjul på at de er stolte over å bli valgt ut som plassering av anlegget. Det handler om unike grønne fotavtrykk, noe som også vurderes støpt inn som dekorasjon i anlegget.

Etter planen vil oppstart av produksjonen være i november og så full drift fra februar 2018. Det nye anlegget fører til økt behov for nye arbeidere. For første gang siden 2002 har Hydro Karmøy søkt etter nye operatører. >>

Det nye anlegget på Hydro Karmøy er rundt halvferdig. Fabrikksjef Tom Petter Johansen, kvalitetsleder Eivind Skeie, konserntillitsvalgt Sten Roar Martinsen og kompetansetillitsvalgt Arne Eide gleder seg til å jobbe med den nye teknologien.

Rekrutteringsprosessen har gått som en drøm. 500 godt kvalifiserte søkere meldte sin interesse. Nå har rundt 50 av dem fått tilbud om jobb ved det nye anlegget. Om kort tid starter den rundt seks måneder lange opplæringen.

Fabrikkteknologi blir neppe mer avansert enn dette. Operatørene skal styre store maskiner ved hjelp joystick. Den vanlige manuelle belastningen er borte. Dette er framtiden på Karmøy. Hydro ser for seg en levetid for det nye anlegget på minst 50 år.

– Det er veldig spennende. Arbeidsplassene våre er kjempeattraktive. Vi får rekruttert mye flott ungdom. Bildet av industrien har endret seg kolossalt på bare de siste årene, sier konserntillitsvalgt Sten Roar Martinsen.

Markedet vokser

Fabrikkssjef Tom Petter Johansen nikker.

– Blant politikerne ble vi nevnt som «solnedgangsindustri». Solcelleenergi ble hyllet, men det endte med at teknologien ble flyttet ut av landet. Nå skjer det en revolusjon innenfor tradisjonell industri. Det er litt stilig, sier han.

– For vår del har aluminium rett og slett blitt sexy, ler Skeie.

– Mye av økningen i etterspørselen kan vi takke den gamle Apple-sjefen Steve Jobs for. Han valgte å bruke aluminium fra Karmøy i mobiltelefoner og nettbrett, noe selskapet har fortsatt med, legger han til.

Faktisk øker bruken av aluminium over hele verden. I løpet av en vanlig dag er du innom metallet mange ganger uten å tenke over det. Aluminium finnes blant annet på innsiden av juicekartonger, brusbokser, i møbler og byggkonstruksjoner. Men ambisjonene stopper ikke der.

Med økt produksjon, ønsker Hydro Karmøy å ta steget videre.

Satser mot transportsektoren

De ser mot transportsektoren. Målet er at aluminium fra Karmøy skal brukes til å lage sykler, biler, tog og togskiner. Det er mange fordeler ved å bruke aluminium foran andre metaller. Det er grønnere, mer energinøytralt og uendelig resirkulerbart, forklarer Skeie.

– Det veier mindre og gjør bilene mer gjerrige på drivstoff. Før ble aluminium kun brukt i dyrere biler. Men nå er det blitt mer vanlig å bruke. For eksempel selges det mange av

NÅ SKJER DET EN REVOLUSJON INNENFOR

TRADISJONELL INDUSTRI. FOR VÅR DEL HAR ALUMINIUM

RETT OG SLETT BLITT SEXY.

biltypen Ford f150 i USA. Bruken av aluminium gjør at vekten på bilen reduseres med 300 kilo, sier han.

Foreløpig er det ikke lagt konkrete planer for utvidelse av det nye anlegget. Men det er godt av plass på tomten dersom det skulle bli aktuelt. Til nå blir bare en tredjedel av plassen tatt i bruk. Fabrikken sier ikke neitakk til en utvidelse dersom mulighetene åpner for det.

– Det ligger der som en mulighet, men per nå er det ikke tatt en beslutning om videre utvidelse av anlegget, sier Johansen og legger ikke skjul på at han gleder seg til november. ■

FINNFJORD VIL LAGE FISKEFÔR AV CO2

**Energieffektiv
produksjon er
synonymt med
fabrikken Finn fjord
i Finnsnes. Nå ruger
de på enda flere
spennende planer.**

› **Tekst:** Elin Bruun Øvrebo

Nå tar bedriften sin produksjon et steg videre. Framtidens fiskefôr skal nemlig komme fra alger produsert av CO2-utslipp fra fabrikkens produksjon av ferrosilisium. Finn fjord er faktisk en av Europas største og verdens mest energieffektive produsent av ferrosilisium. Produksjonen består av tre smelteovner og har en årlig produksjonskapasitet på 100.000 tonn ferrosilisium.

Allerede har bedriften gjort mye for at produksjonen skal bli mest mulig fri for CO2 gjennom utstrakt CO2-fangst. Mengden av fanget CO2 skal utnyttes til produksjonen av alger. Algene dyrkes fram ved at de føres med røyk fra smelteverket. Røyken inneholder nemlig mye av det algene trenger for å leve og vokse. Slik renses også fabrikk-røyken for CO2. Så skal algene brukes til fiskefôr.

Eget senter for karbonfangst

Bak det spennende prosjektet ligger årevis med forskning og samarbeid med UiT Norges arktiske universitet. Prosjektet får offentlig støtte fra både regjeringen og Troms fylke.

18. mai var statsminister Erna Solberg på besøk på Finn fjord under markeringen av starten på det som skal bli til «Nasjonalt senter for CCU (Carbon Capture and Utilisation)». Også forbundsleder Frode Alfheim i Industri Energi var tilstede på presentasjonen. Han er imponert over planene om utnytting av CO2 til å lage fiskefôr.

– Finn fjord tar utviklingen et steg videre. De tar i bruk problematisk avfall som råstoff. Det vil gi et veldig godt bidrag i klimaarbeidet og å skaffe mat til verdens voksende befolkning. Dette kan sikre tilgangen på fôr til en oppdrettsnæring som er i vekst, mener Alfheim.

Klart for uttesting

Fôret er ferdig og skal nå testes ut. – Det gjenstår fortsatt testfaser før fôret eventuelt kan brukes fullskala. Fôret kan brukes direkte uten tilsetninger fordi det inneholder allerede alle næringskomponentene. Dersom man lykkes med dette, vil det øke førtilgangen i oppdrettsnæringen med veldig mye. Dette kan også gi en del nye arbeidsplasser i framtiden, sier forbundsleder Alfheim.

Det var stort å få besøk fra statsministeren, Alfheim og Bellona-leder Frederik Hauge på arbeidsplassen, sier nestleder i Finnsnes kjemiske arbeiderforening 158 Liv Mette Storelvmo.

Forbundsleder Frode Alfheim i Industri Energi møtte statsminister Erna Solberg under besøket på Finn fjord.

– Så vidt jeg vet er fôret det eneste av sitt slag. Det er veldig artig at prosjektet får så store ringvirkninger. Det ser lovende ut. Det er jo nesten som en månelanding! mener nestlederen.

Vil gi sunnere fisk og flere arbeidsplasser

Prosjektet befinner seg på trinn fire av fem. Én tank med rundt

26.000 liter står klar. Pelletskulene er allerede prøvd ut i småskala på laks og gullfisk. Ved utvidelse skal beholdningen opp til tre-fem tanker med tre millioner liter per tank.

– Både gullfisken og laksen ble god og feit. Fôret er mye sunnere og renere for fisken enn andre fôr og fører til at omega3-innholdet i fisken øker. De ansatte er godt informert av universitetet og synes det er spennende å ta del i det. Enn så lenge er det universitets personale som jobber med dette, med teknisk bistand fra oss. Men håpet er at det vil gi mange nye arbeidsplasser i produksjonen på sikt, sier Storelvmo og gleder seg til fortsettelsen.

Dag Unnar Mongstad er blant de som jobber med den vellykkede vervekampanjen til Industri Energi Statoil.

Å SATSE PÅ VERVING GIR GODE RESULTATER

**Å styrke organisasjonen
vår med enda flere
medlemmer er noe av det
viktigste vi gjør.**

**Blant de mest ivrige
fagforeningene er
Industri Energi Statoil og
Fredrikshald Farmasøytiske
Fagforening.**

Industri Energi er den største fagforeningen blant ansatte i Statoil, og med hjelp fra Lene Hauge og Dag Unnar Mongstad øker tallet stadig. På Styrkekonferansen i april fortalte de om sitt nye verveprosjekt i anledning 40-års jubileet for fagforeningen.

Så langt i år har denne vervekampanjen sikret 49 nye medlemmer. Det nye medlemmet får en premie, mens den som verver er med i trekningen av flotte premier. Hver måned har den som verver, muligheten til å vinne nye premier.

Kombinerer verving og medlemspleie

Fredrikshald Farmasøytiske Fagforening kan juble over stadig flere medlemmer.

Foruten de vanlige medlemsfordelene i Industri Energi, har den lokale fagforeningen jobbet fram flere fordeler for sine medlemmer, blant annet gjennom Tide forsikring. Medlemmene har også gode muligheter til å ta kurs.

Også medlemsmassen i Fredrikshald Farmasøytiske Fagforening er i vekst. Av de 600 ansatte ved Fresenius Kabi i Halden er 489 medlemmer. Antallet ansatte ved den 40 år gamle bedriften øker, noe som gjør at Dagfinn Straith, Siw-Hege Christiansen og Tone G. Thon har sterk tro på å kapre enda flere medlemmer til klubben som feirer 25 år i år.

Mye informasjon og enkel innmelding

Primært skjer vervingen ved at tillitsvalgte og styremedlemmer kontakter de nyansatte. De får en konvolutt med informasjon og et innmeldingsskjema. I tillegg arrangeres det informasjonsmesser for nyansatte. Vervebrosjyrer er også en sentral del av arbeidet. Der vektlegges det hvordan arbeidsplassen ville sett ut dersom det ikke hadde vært en tariffavtale. Det synliggjøres også kollektive ordninger gjennom LO-favør. Nye medlemmer får også en gave. Det er gode muligheter for å delta på kurs. Blant annet blir konferansen «Eureka» stadig mer populær.

Tariffavtale på plass i Siem WIS

Industri Energi inngikk i april tariffavtale med Siem WIS. – Tariffavtalen vil bidra til at de ansatte får ordnede forhold og forutsigbarhet i jobben, sier forbundssekretærene Kjell Bjarne Eide.

Etter gode, men krevende diskusjoner siden januar lyktes Industri Energi med å få på plass tariffavtale i oljeservicebedriften Siem WIS i Straume på Sotra.

Forbundssekretærene Kjell Bjarne Eide og Bjørn Erik Poppe Thorsen sier bedriftens økonomiske situasjon har gjort diskusjonene krevende, men de understreker at tonen alltid var god.

– Bedriftsledelsen har hele tiden vært imøtekomende og vist vilje til å få avtalen på plass, men siden bedriften er inne i en vanskelig økonomisk situasjon, uten kontrakter, har det til tider vært krevende samtaler, sier Eide.

Poppe Thorsen sier tariffavtalen vil gi de ansatte forutsigbarhet og ordnede forhold i jobben.

– Framover skal vi sørge for å få på plass alle lokalavtaler i henhold til tariffavtalen, inkludert disponibelplan i henholdt til OSA-avtalen, som de mangler i dag, utdyper Eide.

Dette er vinnerne av årets organisasjonspris

Vi har verdens flinkeste tillitsvalgte, som står på for medlemmene våre ute i de lokale klubbene. For å vise bredden av det viktige arbeidet ble årets organisasjonspris delt på tre personer.

► **Tekst:** Elin Bruun Øvrebø

Foto: Jarle Vines

Alen Cahtarevic, som opprinnelig er fra Bosnia, har bare jobbet to år i Nor-Tekstil Trondheim. I april ble han hovedvinner av årets organisasjonspris under Styrke-konferansen. I sin begrunnelse la ikke komitéleder Lars Anders Myhre skjul på Cahtarevics innsats for Industri Energi er særlig imponerende.

– Forbundet har i flere år hatt fokus på organisering innen vask og rens der innleie og midlertidig ansettelse er et svært vanlig fenomen. Cahtarevic startet selv som innleid i mai 2015 og fikk senere kranglet seg til fast jobb. På denne tiden meldte han seg inn hos oss. I februar i fjor ble han valgt til hovedtillitsvalgt. På det tidspunktet hadde klubben 26 medlemmer og lite aktivitet. Det var svært mange innleide fra Litauen, og av dem hadde vi ingen medlemmer. Bare én måned senere var det kommet til 21 nye medlemmer, og før året var omme talte de nye medlemmene 47, sa Myhre.

Ikke vanskelig å rekruttere nye medlemmer

Cahtarevic er glad for prisen og sliter litt med å finne ord som dekker gleden han føler.

– Det er ikke lenge siden jeg ble medlem av Industri Energi selv. Denne prisen betyr mye og vil virke motiverende i framtiden, sier han.

Den ferske prisvinneren synes stort sett ikke det har vært vanskelig å få rekruttert nye medlemmer til den lokale klubben.

– Jeg har framhevet alle godene ved å være fagorganisert. Det betyr mye for din jobbtrygghet. I tillegg er det viktig med gode kollektive medlemsfordeler.

Per nå er det seks-sju ansatte som vurderer medlemskap. Jeg håper vi får rekruttert dem, sier han.

Omvendte "feilorganiserte"

Juryen ønsket å dele årets pris på flere tillitsvalgte i år for å vise bredden i det viktige arbeidet. Dermed delte Martha Skjæveland og Finn Arne Follestad resten av prisen. Sistnevnte har klart å gå mot den vanskelige strømmen; bare i fjor klarte han å skaffe forbundet 46 nye medlemmer selv om bedriften hans Island Offshore hadde mistet mange ansatte gjennom nedbemanning. De nye medlemmene ble rekruttert fra andre fagforbund. De var såkalte «feilorganiserte».

– Prisen betyr mye, men den er ikke bare til meg. Den er til hele klubbstyret for det vi har klart å få til over tid. Det handler om team arbeid, selv om jeg som hovedtillitsvalgt har stått i spissen, understreker en glad Follestad.

Varslet om alvorlige forhold

På plattformen Goliat har det vært enorme utfordringer både for ansatte og bedriften. Vår hovedtillitsvalgte i Eni, Martha Skjæveland, har kjempet en utrolig tøff kamp for å få rettigheter for sine medlemmer og underleverandører på Goliat, og presse Eni til å følge norske lover og regler.

– Å være en varsler om sikkerhetskulturen på Goliat, stå imot presset fra bedriften og media, og at hun har fått Ptil på banen tyder på en fantastisk styrke! Hun viser at det er mulig, hun får gjennomslag gjennom hardt fagforeningsarbeid heter det i komiteens begrunnelse.

Skjæveland legger ikke skjul på at det har vært tøft.

– Vi begynner å komme noen vei med bedriften. Jeg håper at forholdene blir bedre i framtiden, sier hun og har store forhåpninger til at bedriften har fått en ny administrerende direktør fra Storbritannia.

– Han har annen forståelse av situasjonen og han tar dette opp med ledelsen i Italia. Jeg har forståelse for at systemene i Norge oppfattes som kompliserte, så tiden får vise om vi får noen varige endringer, sier Skjæveland.

Årets vinnere fra venstre: Martha Skjæveland, Alen Cahtarevic og Finn Arne Follestad sammen med komitéleder Lars Anders Myhre.

HØYT AKTIVITETSNIVÅ OG 56 NYE MEDLEMMER PÅ FRESENIUS KABI I HALDEN

› **Tekst:** Trond M. Elstad

På legemiddel-
fabrikken Fresenius
Kabi i Halden er
aktivitetsnivået
skyhøyt.
Rekrutteringen av
unge tillitsvalgte
går svært bra,
56 nye medlemmer
har kommet til det
siste året.

Der får barna gå i sitt eget tog med plakater som for eksempel: «Jeg vil ha mamma & pappa mer hjemme på søndager».

Man nærmer seg nå med stormskritt 500 medlemmer (cirka 400 aktive). Da man telte opp i midten av mars, kom man til 492 medlemmer i Fredrikshald farmasøytiske forening.

– På siste årsmøte var det over 200 medlemmer. I forkant var det rene valgkampen. En hadde blant annet valgkampplakat «Stem på meg». Det var knapt sitteplasser å oppdrive, sier hovedtillitsvalgt Tone Gummesen Thon, som også sitter i forbundsstyret til Industri Energi.

Det er et bredt engasjement, og det er fristende å bruke begrepet «one big happy family» om de ansatte ved det moderne legemiddelanlegget i Halden. Tone har mange baller i luften, og er selv et fyrverkeri av en dame.

Hun arbeider i utgangspunktet 100 prosent som tillitsvalgt, selv om det til tider blir arbeid både sent og tidlig.

– Familien blir nok ikke riktig klok på arbeidstiden min. Det faglige arbeidet

blir jo en livsstil, og medlemmene arbeider jo til alle døgnets tider med ulike skiftordninger. Jeg er glad for at jeg har et meget ungt og kompetent styre med meg, sier hun.

– *Hva er de største utfordringene for foreningen?*

– Vi har selsvagt mange utfordringer, men jeg vil spesielt nevne midlertidige ansatte. Når man har vokst så mye som bedriften har gjort, er det svært viktig at de får fast ansettelse når tiden er inne etter Arbeidsmiljøloven. Her passer vi på som en smed. Derfor er det viktig å få dem organisert og fortelle dem hvilke rettigheter og plikter de har som arbeidstakere. Vi vil for en hver pris unngå å ha et A og B-lag blant de ansatte. Vi har etter hvert fått en ledelse som har blitt flinkere til å følge lov- og avtaleverket, sier hun.

De tyngste og mest krevende sakene er med medlemmer som sliter, enten fysisk eller psykisk.

– Det kan være tungt for en ansatte å komme på bedriften for dialogmøte. Det hender vi drar hjem til den enkelte og prater med dem, og da kan det være

lettere etter hvert å komme i møte med bedriften. Vi er IA-bedrift, og i samarbeid med ledelsen har det blitt lettere å tilrettelegge arbeidet for flere arbeidstakere nå enn tidligere. Likevel er det ikke til å komme forbi at noen blir uføre. Bedriften har en forsikring som hjelper noe økonomisk, men den er ikke så god som tidligere, sier hun.

Bedre lønn

Lønnsvilkår er noe som medlemmene naturlig nok er opptatt av.

1. nestleder Tore Brevig forteller at snittlønna nok er noe under landsgjennomsnittet.

– Fabrikken går godt økonomisk, og vi mener det er rom for noe høyere lønn, men selsagt innenfor ansvarlighetens rammer. Vi får se hva de lokale forhandlingene vil bringe, men vi akter ikke å være for beskjedne. Vi har et etterslep vi bør ta igjen så fort som mulig. GE Healthcare ligger for eksempel over oss lønnsmessig, sier han.

Tore får støtte av 2. nestleder Helge Westgaard og sekretær Siw Hege Christiansen i foreningen.

– Vi har ansvarsfulle stillinger, og alle står på for at det skal gå bra. Det skulle bare mangle at det ikke reflekterer seg i høyere lønn, mener de to.

Det er tre store bedrifter i Halden. Nexans og Norske Skog Saugbrugs er de to andre bedriftene.

– Saugbrugs har vært flinkere enn oss til å ta inn lærlinger. Der har vi absolutt en jobb og gjøre, sier Siw Hege Christiansen.

Fabrikken i Halden produserer vannbaserte legemidler til infusjon, infeksjon, skylling og

desinfeksjon i plastemballasje. Produksjonen skjer ved blanding av løsninger, fylling av produkter i ulike forpakninger som poser, ampuller, og flasker av plast. Produktene steriliseres, pakkes og sluttgodkjennes før forsendelse til lager og kunde.

Fabrikken har nå investert i to nye hypermoderne linjer med høy grad av automatikk ved blant annet roboter og avansert datateknologi.

– Våre tyske eiere investerer kontinuerlig i Halden, noe som gir oss en trygghet for arbeidsplassene også i fremtiden. Selv om mye er automatisert, trengs det mange ansatte i de ulike kontrollfunksjonene på produksjonslinjene. Også lab-funksjoner er svært viktig for å sikre høy kvalitet på produktene, sier Helge Westgaard.

Foruten å være den eneste kommersielle produsenten av infusjonsvesker i Skandinavia, produserer også Fresenius Kabi en rekke legemidler for andre legemiddelfirmaer.

– Det er også investert i tre nye produksjonslinjer. Våre ulike produkter selges til over 50 land, sier Tore Brevig.

Stinn brakke på årsmøtet i den lokale fagforeningen til Industri Energi. Over 200 medlemmer møtte opp.

*Styret i Fredrikshald Kjemiske Fagforening:
Fra venstre: 2. nestleder Helge Westgaard, sekretær Siw-Hege Christiansen, hovedtillitsvalgt Tone Gummesen Thon og 1. nestleder Tore Brevig.*

VI VIL FOR ENHVER PRIS UNNGÅ Å HA ET A OG B-LAG

BLANT DE ANSATTE. LEDELSEN ER BLITT FLINKERE TIL Å FØLGE

LOV- OG AVTALEVERKET.

SKOTSK OLJEARBEIDER SKADD PÅ NORSK SOKKEL:

- UTEN INDUSTRI ENERGI HADDE JEG
VÆRT RUINERT I DAG

-Uten den hjelpen jeg har fått fra Industri Energi ville jeg vært ruinert og trolig havnet på gaten, sier skotten Dale McAngus som tidligere i år fikk knust foten på jobb på norsk sokkel.

› Tekst og foto: Atle Espen Helgesen

Skotske Dale Martin McAngus (45) var 15. januar på vei til sin første offshoretur på norsk sokkel. Etter 10 måneder som arbeidsledig hadde han endelig fått et oppdrag, som midlertidig ansatt dekkarbeider gjennom bemanningsbyrået Programmed Marine, for rederiet Prosafe, på riggen «Safe Scandinavia», som var innleid som flotell/støttefartøy av Statoil på Oseberg Øst-feltet på norsk sokkel.

Som midlertidig ansatt var Dale bekymret for at han ville tape lønn mens han satt værfast i Bergen og ventet på at helikopteret kunne fly han ut til riggen. Han tenkte over et tips han hadde fått fra en kollega, nemlig å kontakte Industri Energis britiske saksbehandler Fraser Knox.

-Jeg lurte på om arbeidsgiveren min skulle betale meg for tiden mens jeg satt værfast på land. Jeg ringte Fraser og kort tid etter hadde jeg både fått svar på spørsmålet og blitt medlem i Industri Energi, sier Dale McAngus.

Fire dager senere, 19. januar, er Dale med på et løfteoppdrag på toppen av boligkvarteret på «Safe Scandinavia». Det er mørkt, blåser stiv kuling, regner og riggen er i bevegelse på grunn av bølgene. På forhånd har et annet crew uttrykt bekymring for løfteoperasjoner i dette området av riggen. Men arbeidet blir ikke stanset.

Dales lag skal løfte en 14 meter lang og 11 tonn tung spesialcontainer for boreutstyr, en såkalt basket, fra et forsyningsfartøy til lagringsplassen øverst på riggen. Men noe går galt, Dale sklir og containeren lander på hans høyre fot. Tyngden knuser foten.

Dale McAngus (midten) og kona Wannapha, takker for hjelpen han har fått fra Industri Energi og Fraser Knox.

Bekymret for framtiden

Dale McAngus fraktes raskt med helikopter til Haukeland sykehus i Bergen, men legene slår fast at de ikke kan operere på grunn av kraftig hevelse i foten. I dagevis ligger han på korridoren på Haukeland før han blir overført til et sykehus i Aberdeen med ambulansfly.

Der ligger Dale i flere uker og bare venter på at hevelsen skal gå ned. Men de britiske legene vil ikke operere. De frykter en operasjon vil forverre skaden og de mener det er fare for infeksjon. Derfor vil de vente.

-Ingen ting skjedde på sykehuset og jeg ønsket etter hvert å dra hjem til familien min som bor i Thailand, forteller Dale.

Samtidig var han bekymret for framtiden. Han hadde vært uten jobb i ti måneder før ulykken. Endelig hadde han fått en fot innenfor, så blir han alvorlig skadet, etter bare fire dager.

-Jeg fryktet jeg aldri ville kunne jobbe igjen. Jeg var redd jeg ville miste foten og var svært bekymret for min økonomiske framtid, sier han.

Krevde full norsk lønn

I mellomtiden er forbundssekretær Fraser Knox i Industri Energi varslet om ulykken.

-Jeg kontaktet Dale og forsikret han om at ikke bare skulle han få betalt for perioden han skulle vært offshore, men ifølge tariffavtalen og forsikringen arbeidsgiver er pålagt skal han ha full lønn i hele sykeperioden, sier Fraser.

Så kontakter Fraser bemanningsbyrået Programmed Marine som juridisk sett var Dales arbeidsgiver.

-Først ønsket selskapet å bare betale for den tiden Dale var om bord på riggen. Og deres representant ble noe overrasket da jeg krevde at de skulle

” Jeg fryktet jeg aldri ville kunne jobbe igjen. Jeg var redd jeg ville miste foten og var svært bekymret for min økonomiske framtid.

Dale McAngus

betale full norsk lønn inntil Dale var frisk igjen.

-Det var ikke enkelt å få et bemanningsbyrå med hovedkontor i Australia, og deres advokater, til å skjønne at de må følge den norske tariffavtalen og betale full lønn gjennom hele sykeperioden. Forsikringen deres dekket ikke dette. Men etter en del press og overbevisning fikk vi ordnet det, sier Fraser Knox.

Ekstremt takknemlig

Dale McAngus er ekstremt takknemlig for jobben Fraser Knox og Industri Energi har gjort for ham.

-Fraser har vært fantastisk. Hadde det ikke vært for ham, hadde jeg vært økonomisk ruinert og trolig havnet på gata. Uten han og forbundets hjelp hadde jeg ikke hatt nubbesjanse mot selskapenes advokater. Det er sånn det fungerer i Storbritannia. Selskapene ville utfordret meg på alle mine rettigheter og jeg måtte selv ha dekket mine egne advokater. Det hadde jeg ikke hatt råd til, sier Dale.

Fraser Knox er overbevist om at Dale alene ville kjempet fånytt mot selskapenes advokater. Han viser til at det første selskapet sa da han kontaktet dem var: «Dale kan jo selv ha vært skyld i ulykken».

Fraser slår fast at det har ingenting med saken å gjøre.

-Vi bryr oss ikke om hvem sin feil det var. Og at en arbeidsgiver i det hele tatt kan si noe sånn etter en tragisk ulykke er hårreisende. Her handlet det om å ta vare på en alvorlig skadet person, sier Fraser.

Han legger til at riggeier Prosafe, som Dale var innleid hos, har gjort mye feil

i saken, selv om de juridisk sett ikke er hans arbeidsgiver.

-Dale fikk ikke ordentlig HMS-opplæring da han kom ut på riggen. Og han manglet opplæring i forhold til jobben han skulle gjøre og han var ukjent med norske krav og standarder. I tillegg skjedde løfteoperasjonen i en blindsoner.

-Og, skal i det hele tatt store containere bli plassert i det såkalte «helideck run off area» oppå boligkvarteret, spør Fraser Knox.

Prosafe/Statoil har i sin rapport om ulykken kommet med en rekke anbefalte tiltak. I tillegg er saken oversendt til Petroleumstilsynet.

Håper å få reise hjem

Etter flere uker på sykehus i Aberdeen, fremdeles uten operasjon, godtok de britiske legene at Dale reiste hjem til barna i Thailand, til hevelsen i foten var borte. Der fikk han medisinsk oppfølging av thailandske leger inntil de anbefalte han å dra tilbake til sykehuset i Aberdeen for å operere.

I mars var hevelsen så pass mye bedre at han kunne dra tilbake til Skottland. Denne gang var kona Wannapha med, mens hennes thailandske foreldre skulle passe ungene på syv og elleve år.

-Men de britiske legene ville ikke lenger operere. De anbefalte å heller la beinene i foten gro av seg selv og heller begynne rehabilitering med fysioterapi.

Etter to måneder med rehabilitering er Dale og kona ennå i Aberdeen, mens barna er hos besteforeldrene i Thailand.

-Denne situasjonen er svært krevende for familien min. Vi ønsker å dra tilbake til Thailand og heller fortsette rehabilitering og opptrening der. De britiske legene antar at foten ikke vil bli god før det har gått minst ett år og det er ingen garanti for at foten noensinne vil bli helt bra igjen, sier han.

Alle bør organisere seg

Fraser Knox mener denne saken viser hvor viktig det er at alle som jobber i olje- og gassbransjen, spesielt midlertidige ansatte, melder seg inn i Industri Energi.

-Andelen midlertidige ansatte i olje- og gassbransjen øker stadig. Ofte får de midlertidige bare en enkelt tur om gangen, og ofte er det utenlandske arbeidere som er hentet gjennom utenlandske bemanningsbyrå. Mange av dem er uorganisert, fordi de ikke vet hvor lenge de har jobb. Og ofte er de så utrygge på sitt ansettelsesforhold at de ikke tør å organisere seg, sier Fraser.

Dale McAngus følger opp og anbefaler alle sine britiske kolleger å organisere seg.

- Alle midlertidige ansatte briter på norsk sokkel bør melde seg inn i en norsk fagforening, fortrinnsvis Industri Energi. Man vet aldri når det kan skje noe og da trenger man en sterk fagforening i ryggen som tar vare på deg. Nettopp det forteller jeg til alle mine venner og kolleger, sier han.

Fraser Knox legger til at å være organisert er som en bilforsikring.

-Du vet aldri når du trenger den, sier han. ■

Forbundssekretærene
Harald Hageland (fv), Nina
Helland og Egil Kristiansen
i Industri Energi.

**ANSIENNITET TAS PÅ
ALVOR, MEN BLIR STADIG UTFORDRET
AV BEDRIFTENE**

Ansienntet er et forstått og akseptert prinsipp som ligger i hovedavtalen mellom LO og NHO. – Men vi ser at ansienntetsprinsippet stadig blir utfordret ute i bedriftene, sier forbundssekretærene Harald Hageland, Nina Helland og Egil Kristiansen i Industri Energi.

› Tekst: Atle Espen Helgesen

Ansienntetsprinsippet innebærer at sistemann inn i en bedrift er førstemann som skal ut ved nedbemanning.

– Ansienntet er saklig, lett målbart og man unngår at trynefaktor vektlegges ved nedbemanning. Det gjør selve nedbemanningsprosessen enklere å håndtere, sier forbundssekretærene Harald Hageland, Nina Helland og Egil Kristiansen i Industri Energi.

De tre forbundssekretærene har vært gjennom utallige nedbemanningsprosesser og har opplevd at ansienntetsforskjell ned til én dag har vært avgjørende.

Prøver å fravike prinsippet

Industri Energi ser likevel stadig bedrifter som forsøker å omgå bestemmelsen om ansienntet.

– Det mest typiske er at bedriftene i forbindelse med nedbemanningsprosesser ønsker å kvitte seg med enkelte personer, mens de vil beholde andre. Da viser de ofte til høyt fravær, anvendelighet og egnethet som grunn, sier Nina Helland.

– I noen tilfeller kan det være saklig grunn til å fravike ansiennteten. For eksempel hvis en ansatt besitter nøkkelkompetanse. Men hvis personen med lengre ansienntet har mulighet til å tilegne seg tilstrekkelig kompetanse innen rimelig tid, er det ikke et gyldig argument, sier hun.

Harald Hageland slår fast at ansienntetsprinsippet står sterkt i norsk arbeidsliv, men understreker at det kommer ikke av seg selv.

– Tillitsvalgte må derfor stå sterkt imot arbeidsgivernes forsøk på å fravike prinsippet og om nødvendig være villig

til å gå til sak mot bedriften for å sette makt bak kravene, sier han.

Hageland understreker at Industri Energi har lav terskel for å bringe oppsigelsessaker inn for retten.

Ikke aksepter poengsystem

Helland peker på at noen bedrifter i løpet av nedbemanningsprosesser har utviklet poengsystem for å vurdere de ansatte.

– Tillitsvalgte må avvise alle forsøk fra bedriften om å bruke poengsystem for å velge hvem de skal beholde og ikke. Slike system er en uting vi ikke aksepterer. Og helt typisk er de laget i all hast, og ensidig ut fra ledelsens ønsker. Det blir solgt inn av bedriftsledelsen som et rettferdig system. Men de tillitsvalgte må ikke la seg lure av slikt. Dette må avvises og tas opp med forbundet sentralt, sier hun.

Egil Kristiansen kommer med en klar oppfordring til tillitsvalgte:

– Ta kontakt med forbundet så snart nedbemanning kommer på tale, og du vil få nyttige tips og innspill. En vanlig feil er at spørsmålet om hvem som skal gå, kommer opp på det første møtet. Ofte vil tillitsvalgte ha et press på seg, ikke bare fra bedriften, men også fra medlemmene som ønsker en hurtig avklaring. Men her gjelder det å ha is i magen. Først går man grundig gjennom situasjonen og utfordringene, deretter ser man etter alternative løsninger. Når så bedriften har tatt stilling til nedbemanningens omfang, er det individuelle drøftingsmøter før bedriften til slutt tar stilling til hvem som skal sies opp.

– Protokollen fra drøftingene er viktig. Det er ikke ønskelig at tillitsvalgte sier seg enige i oppsigelsene. Vår anbefaling

er at de tillitsvalgte tar bedriftens utvelgelse til etterretning, og at vi eventuelt peker på de konkrete tilfellene av ansienntetsbrudd, sier Kristiansen.

Kan fravikes i spesielle tilfeller

Når bedrifter skal nedbemanne, er det ofte amper stemning blant de ansatte. Og hvis unge folk med små barn og stor gjeld må gå, hender det at ansienntetsprinsippet blir kritisert.

– Men hva er alternativet, spør forbundssekretærene.

– Ansienntet er et fullstendig objektivt prinsipp. Og det er det mest rettferdige utvelgelseskriteriet ved nedbemanning. Alternativet ville vært å overlate alt til arbeidsgiver, sier de og minner om at du opptjener ansienntet også hvis du har vært midlertidig ansatt, før du fikk fast ansettelse.

Likevel åpner avtaleverket for å fravike ansienntet i spesielle tilfeller.

– Det finnes i blant grunner til å fravike ansienntetsprinsippet, som for eksempel hvis en person har helt nødvendig kompetanse som bedriften trenger. I tillegg vektlegger vi sosiale kriterier, som for eksempel forsørgelsesbyrde eller hvis begge voksne i en husholdning jobber i samme bedrift, sier de.

– Vi har også et spesielt blikk på folk som nærmer seg pensjonsalder, men da er det viktig å være sikre på at folk ikke går glipp av AFP-rettigheter på grunn av manglende opptjening og liknende, sier de.

Husk å varsle forbundet

Forbundssekretærene sier ansienntet ikke betyr like mye ved permitteringer, men understreker at det er ingen automatikk i at permitterte arbeidere er de første som kan sies opp, hvis oppsigelser blir aktuelt. I slike tilfeller må det foretas like grundige vurderinger og avveininger som i en «normal» nedbemanning.

– Vi ser mye lempfeligheter i utvelgelsesprosessene. Derfor er det viktig at man så fort man hører om permittering eller oppsigelse i bedriften, kontakter forbundet, slik at vi kommer med i prosessen fra start og bidrar til at ting gjøres ordentlig. ■

KAMPEN FOR ARBEIDSMILJØLOVEN PÅ FLERBRUKS- FARTØY FORTSETTER

Representantforslaget fra Ap, SV og Sp om å gjøre arbeidsmiljøloven gjeldende for petroleumsaktiviteter på fartøy ble stemt ned på Stortinget 23. mai. – Men det markerer snarere en begynnelse på saken, enn en avslutning, sier områdeleder Ommund Stokka i Industri Energi.

› **Tekst:** Atle Espen Helgesen

Stokka beklager at stortingsflertallet med H, Frp, Krf og V ikke ser alvoret i situasjonen der oljearbeidere på sokkelen i dag ikke har et vern gjennom norsk lov, ingen verneombud eller anledning til å varsle tilsynet om kritikkverdige forhold.

– Det hviler et stort ansvar på de politikerne som går imot at oljearbeiderne som installerer og vedlikeholder havbunnsutstyr, som står for halvparten av norsk olje- og gassproduksjon, ikke skal være dekket av arbeidsmiljøloven.

– Jeg håper det ikke trengs en alvorlig ulykke for å få flertallspolitikerne på Stortinget til å våkne, sier Ommund Stokka.

Useriøs skremselspropaganda

Han reagerer også sterkt på at arbeidsgiverorganisasjonen Norsk olje og gass har vært totalt uinteressert i å finne en løsning på saken.

– Norsk olje og gass har bare kommet med useriøs skremselspropaganda og kjøpt en rapport laget av økonomer for å beskrive et helse-, miljø- og sikkerhetsproblem, sier han.

– Menon, som står bak rapporten, framstår som fullstendig useriøs når de hevder at det koster 60-100 milliarder kroner å få verneombud og tilsyn på disse skipene, sier han.

Ommund Stokka

Stokka sier at flerbruksfartøysaken kunne vært i innspurten og fått en løsning, men ser nå heller ut til å bli et maratonløp.

– Vi kommer aldri til å gi oss før vi er i mål og arbeidsmiljøloven er gjort gjeldende for oljearbeiderne på flerbruksfartøy, med Petroleumstilsynet som tilsynsmyndighet.

Vi har vunnet en delseier

Samtidig understreker Stokka at Industri Energi har oppnådd en delseier.

– Vi har fått gjennomslag for at det vil bli satt i gang et forsknings- og utviklingsprosjekt som skal se nærmere på situasjonen for oljearbeiderne på flerbruksfartøy. Og det vil deretter bli satt ned et partssammensatt utvalg som skal komme med sine anbefalinger vinteren 2018.

– Fra å fullstendig avvise vårt krav, tvinges nå arbeidsgiverne i Norsk olje og gass til å sette seg ned med oss for å diskutere saken, sier Stokka og slår fast at forbundet vil delta i dette arbeidet med full tyngde.

Samtidig har Ap-leder Jonas Gahr Støre slått fast, både på Industri Energi sitt landsmøte og LO-kongressen, at Arbeiderpartiet vil fortsette arbeidet for å få arbeidsmiljøloven gjeldende for petroleumsaktiviteter på fartøy på norsk sokkel og at saken har høy prioritet.

- En anerkjennelse av vår kamp mot rasisme

– Dette er et stort øyeblikk for oss. Tusenvis, ja millioner, av landarbeidere i verden har ennå ikke kjent på hverken demokrati eller frihet. Vi deler denne prisen med dem, sier generalsekretær Trevor Christians i fagforbundet CSAAWU, kjent for sin kamp for arbeidsforholdene til vinarbeidere i Sør-Afrika.

› **Tekst:** Elin Bruun Øvrebø

Arbeidshverdagen til vinarbeiderne i Sør-Afrika ble kjent i fjor gjennom Brennpunkt-dokumentaren «Bitre druer». På vingårdene, som produserer mye av rødvinen på Vinmonopolet, bor arbeiderne kummerlig. De mangler nødvendig verneutstyr og blir utsatt for farlige kjemikalier. De står i fare for å miste hus, hjem og arbeid dersom de klager eller organiserer seg. Lønnen er lav og delvis basert på hudfarge. De er i realiteten moderne slaver.

Fagforbundet Commercial, Stevedoring, Agricultural and Allied Workers' Union (CSAAWU) har kjempet for arbeidernes sak og gitt dem en stemme. Til nå har de gjennomført to store streiker og har vunnet fram i enkelte krav. I juni var fagforbundet i Oslo for å ta imot årets Arthur Svenssons internasjonale pris for faglige rettigheter.

– Vi vil rette en stor takk til journalist Tom Heinemann, som gjennom dokumentaren har presentert vår historie og dermed gitt en stemme til de fattige og stemmeløse. Vi ser prisen som en anerkjennelse av vår kamp mot rasisme. Kampen er langt fra over. Et stort problem er at gårdseierne ser på oss som fiender og politiet mener vi er bråkmakere. Men vårt eneste ønske er å sørge for rettfærdige og verdige arbeidsforhold. Tusenvis av arbeidere produserer mat, men går likevel til sengs sultne, sier generalsekretær Trevor Christians.

Prisen blir stadig viktigere

Leder av prisens komité, Leif Sande, er stolt av å kunne gi ut prisen til det unge

fagforbundet fra Sør-Afrika. Det er likevel ett tankekors at prisen synes å bli stadig viktigere. – Det er tydelig at prisen blir mer og mer relevant for hver gang den deles ut. Hvert år ser vi at angrepene på arbeidsvilkårene øker. Det blir stadig viktigere å organisere arbeidere. Gjør vi ikke det, øker utnyttelsen av mennesker. Det gir økt urettferdighet og ulikhet. Fagbevegelsen er kun sterk når vi står sammen. CSAAWUs arbeid gir oss inspirasjon og håp. De viser at det er mulig å organisere overalt, sier Sande.

Møtte til debatt

Før utdelingen av prisen ble det holdt paneldebatt om vinarbeidernes situasjon. Deltakerne var generalsekretær i CSAAWU Trevor Christians, nestleder Karel Swart, Stefan Norberg fra vinimportøren Engelstad Vin & Brennevin og Kristian Hogstad fra Vinmonopolet. De to sistnevnte fortalte at antallet inspeksjoner og tilsyn har økt etter at dokumentaren ble vist i fjor. Men fortsatt skjer tilsynene uten at fagforbundene er involvert. Resultatene er heller ikke tilgjengelige for offentligheten.

Resultatene er dessuten også misvisende, mener CSAAWU. – Tilsynene er varslet på forhånd. Dermed rydder

Trevor Christians (midten) mottok Arthur Svensson-prisen i Oslo.

gårdseierne opp på forhånd der de vet at de får besøk. Arbeiderne tør heller ikke å fortelle sannheten under tilsynene fordi vi ikke er der for å støtte dem. Det er snakk om veldige utsatte og sårbare mennesker. Det er veldig viktig at vi får være med på tilsynene! sier Christians i samtalen med Vinmonopolet og vinimportøren.

Dette innspillet tar Vinmonopolet og Engelstad med seg videre, lovet de.

GÅRDSEIERNE SER PÅ OSS SOM FIENDER OG POLITIET

MENER VI ER BRÅKMAKERE. MEN VÅRT ENESTE ØNSKE ER Å SØRGE FOR

RETTFERDIGE OG VERDIGE ARBEIDSFORHOLD.

NY NORSK HELIKOPTER- AKTØR STARTER FLYGNINGER PÅ SOKKELEN

Vici Helicopter starter i sommer helikopteroperasjoner på norsk sokkel med en ny helikoptertype, AW189.

► **Tekst og foto:** Atle Espen Helgesen

– Vi får en ny aktør med en ny helikoptertype på sokkelen, da er det nødvendig at forbundet blir godt kjent med maskinen, operatøren og produsenten, sier Henrik Solvorn Fjeldsbø som leder helikopterutvalget i Industri Energi.

Et helhvitt, flunkende nytt AW189-helikopter står ferdigtanket på Leonardo Helicopters Vergiate-flyplass i Nord-Italia, mens syv representanter fra Industri Energi sitt helikopterutvalg sjekker alle mulige deler som seter, nødutganger, instrumentering og bagasjerom før maskinen gjøres klar for avgang.

Torstein Sandven, til daglig S92-pilot og medlem i helikopterutvalget, tar plass i cockpit sammen med en italiensk testpilot, mens resten av utvalget finner seter bak i kabinen.

Snart begynner hovedrotoren å svive, turtallet øker og ikke lenge etter forlater maskinen bakken.

Vi får en rundflyging over den italienske landsbygda, i lavt skydekke og i til dels kraftige regnbyger.

Kabinen føles forholdsvis romslig. Det er store vinduer og greit med plass. Støynivået er akseptabelt og vi merker ingen nevneverdige vibrasjoner.

Etter drøyt tre kvarter fører Torstein Sandven maskinen trygt tilbake til Vergiate.

– Maskinen framstår som moderne. Den er enkel å håndtere med nyeste instrumentering, store skjermer i cockpit og et intuitivt maskinsystem. En av tingene jeg likte var at man hadde enkel tilgang til system-menyer på skjermene ved å bruke knappene på spakene. Dermed unngår man å slippe taket på spakene, sier Sandven.

Lang erfaring fra bransjen

AW-189-helikopter skal tas i bruk på norsk sokkel til allerede sommeren av det nystartede helikopterselskapet Vici Helicopter med hovedkontor i Stavanger.

I første omgang vil det tilby offshore helikopterflyginger på ad hoc-markedet fra Flesland, men etter hvert tar selskapet sikte på faste kontrakter og vekst innen passasjertrafikk på sokkelen.

Selskapet har foreløpig bestilt to fabrikknye AW189-maskiner.

– Vici Helicopter tok kontakt med oss rundt årsskiftet for å orientere om sine planer om helikopterflyging offshore. De har vist vilje til å ha dialog med oss som representerer passasjerene. Det opplever vi som positivt, sier Henrik Solvorn Fjeldsbø, som leder Industri Energi sitt helikopterutvalg.

Han sier folkene bak selskapet har lang erfaring fra helikopterbransjen og kjenner spillereglene.

– Det er definitivt plass til en ny helikopteraktør på norsk sokkel. Og ettersom Super Puma-maskinene ennå står på bakken, er det behov for et alternativ, selv om vi har stor tiltro til Sikorsky S92. Dagens situasjon med bare én helikoptertype gjør oss sårbare, sier Fjeldsbø.

I tillegg synes han konseptet med en helnorsk aktør, med norske eiere, er interessant.

Pilot og medlem i Industri Energi sitt helikopterutvalg, Torstein Sandven tar plass i cockpit på AW189-maskinen.

– Ledelsen i selskapet kjenner våre forventninger. De forsikrer oss om at de helt og holdent vil følge norske krav og retningslinjer, sier han.

Fjeldsbø slår fast at det er avgjørende for Industri Energi å ha tillitsbasert dialog med det nye selskapet, på linje med den dialogen forbundet har med de to andre helikopteroperatørene CHC Helikopter Service og Bristow.

– Vi har sterk egeninteresse av at det bygges en god og sunn kultur i selskapet, sier han.

Spennende maskin

AW189 er et mellomstort helikopter med plass til 16 offshorearbeidere.

Henrik Fjeldsbø omtaler AW189 som en spennende maskin med plass til 16 passasjerer.

– Vi har fulgt med på utviklingen av AW189 i lang tid. Før hadde vi en del

” Vi får en ny aktør med ny helikoptertype, da er det nødvendig at forbundet blir godt kjent med maskinen, operatøren og produsenten.

*Henrik Solvorn
Fjeldsbø*

spørsmål knyttet til modellen og uttrykte vår skepsis i flere fora, men mye av dette er nå utbedret. Jeg tror AW189 blir et godt tilskudd til dagens S92-maskiner, til tross for at den har noen begrensninger på grunn av størrelsen og begrenset rekkevidde, sier Fjeldsbø.

Aw189-maskinen er eneste helikopter på markedet som er sertifisert for å kunne fly uten tilførsel av olje i hele 50 minutter. -Det er en viktig sikkerhetsmargin som gjør at pilotene har bedre tid til å finne alternative landingsplasser i tilfelle de får bortfall av oljetrykk, sier Fjeldsbø.

Maskinen er også sertifisert med avisingsutstyr, som er en forutsetning for å fly fra Bergen og nordover. Og den er sertifisert for såkalt sea state 6, som betyr at den kan nødlande på sjøen i 4-6 meter høye bølger og fremdeles holde seg flytende. >>

Representanter fra Industri Energi og ledelsen i Vici Helicopter får briefing om AW189-maskinen før avgang.

Den er også utstyrt med nyeste anti-kollisjonssystem, TCAS II, som betyr at maskinen automatisk unngår andre flyvemaskiner, hvis piloten selv ikke foretar unnamanøver.

Store vinduer i kabinen gir romfølelse og er viktig i forhold til eventuell evakuering.

Kronglete bagasjerom

Tekniker og medlem av helikopterutvalget, Tommy Olsen, opplyser at motoren i AW189 er den samme som står i Sikorsky S92. – Det er en velprøvd og driftssikker motor som vi har god erfaring med. Den har også mye kraft, sier han.

Hovedverneombud i ConocoPhillips, Frode Nirisen, bemerker at nakkestøttene med fordel bør justeres for å bedre komforten ved bruk av overlevelsesdrakt. Mens operasjonsleder Hans Petter Jensen påpeker at bagasjerommet er i minste laget og noe kronglete plassert.

Produsent Leonardo Helicopters opplyser at det jobbes med en stigeløsning for å få lettere tilgang til bagasjerommet, men vedgår at det kan gi utfordringer for helikoptervaktene (HLO) ute på plattformene i dårlig vær.

Industri Energi ønsker dessuten et støykart over helikopteret, sånn at HLO kan unngå å oppholde seg i de mest støyutsatte områdene rundt helikopteret.

Etablert dialog

I løpet av besøket hos Leonardo Helicopters fikk Industri Energis helikopterutvalg også en grundig orientering om det italienske konsernet, samt omvisning i fabrikken og produksjonslinjen.

– Det er spesielt interessant å se produksjonslinjen og girkasseproduksjonen, fordi der får man inntrykk av kulturen og sikkerhetsfokuset i konsernet. Vi får se hvilke systemer de har for kvalitetssikring og hvordan dette følges videre i organisasjonen, sier Henrik Fjeldsbø. Han sier det heller ikke må undervurderes hvor viktig det er å etablere kontakt og dialog med sentrale folk hos helikopterprodusenten.

– Slik får vi lettere tilgang på informasjon direkte fra produsenten. Det er

Henrik S. Fjeldsbø (th) i samtale med en av Leonardo-representantene på produksjonslinjen.

” Maskinen er sertifisert for såkalt sea state 6, som betyr at den kan nødlande på sjøen i 4-6 meter høye bølger og fremdeles holde seg flytende.

Henrik Solvorn
Fjeldsbø

særlig viktig hvis det skjer noe uforutsatt. Samtidig får produsenten se hvilken kompetanse Industri Energi besitter innenfor helikopterfagfeltet, sier Fjeldsbø.

Krever simulator i Norge

Industri Energi spilte overfor Leonardo inn at de som produsent må bidra for å fremme beste praksis, framfor bare å stille minimumskrav overfor operatørene.

– Vi ønsker blant annet at helikopterprodusentene oppfordrer helikopterselskapene til å lese av data fra vitale deler (HUMS) etter hver flyging på verdensbasis, slik vi gjør i Norge, sier Fjeldsbø.

Industri Energi er også tydelig på at vi ønsker både delelager og simulatortrening for AW189 i Norge.

– Hvis Leonardo Helicopters vil vokse i helikoptermarkedet på norsk sokkel er nærhet til simulator svært viktig. Helikopterselskapene må slippe å måtte sende pilotene til Storbritannia eller Italia for å trene i realistiske omgivelser som en simulator gir, sier Fjeldsbø.

Han viser til at det finnes et stort simulatormiljø i Norge, som Industri Energi ønsker å støtte opp om og videreutvikle. ■

SEIER FOR HELIKOPTER- SIKKERHETEN PÅ NORSK SOKKEL

Regjeringen bestemte 24. mai å ikke innføre det felleseuropeiske helikopterregelverket Hofo på norsk sokkel. – En seier for den norske helikoptersikkerheten, sier forbundsleder Frode Alfheim og leder i helikopterutvalget Henrik Solvorn Fjeldsbø.

› Tekst: Atle Espen Helgesen

I en melding sier samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen at regjeringen har bestemt å ikke innføre det felleseuropeiske offshore helikopterregelverket Hofo på norsk sokkel. Regjeringen skriver at forordningen faller utenfor EØS-avtalens geografiske virkeområde, og er dermed ikke EØS-relevant.

– Det er svært gledelig at regjeringen har tatt denne beslutningen. Det er utrolig viktig for sikkerheten for de som jobber offshore at vi har nasjonal kontroll og tilsyn med helikoptervirksomheten, sier forbundsleder Frode Alfheim i Industri Energi.

Han sier Industri Energi sammen med andre organisasjoner har spilt en avgjørende rolle for at Hofo ikke innføres.

– Det viser hvor viktig det har vært å bygge solid helikopterfaglig kompetanse i forbundet og samarbeide med andre organisasjoner gjennom vårt eget helikopterutvalg, sier Alfheim.

Prioritert sak

Leder i Industri Energis helikopterutvalg, Henrik Solvorn Fjeldsbø, sier utvalget har jobbet imot innføring av Hofo siden det ble opprettet i januar 2014.

– Vi har hele tiden vært imot Hofo-regelverket, ikke på grunn av det tekniske innholdet, men fordi vi ville mistet nasjonal kontroll og tilsyn med operasjonene på sokkelen.

Regjeringen har bestemt å ikke innføre Hofo-regelverket på norsk sokkel. Arkivfoto.

– Vi har fryktet at markedstilgangen som regelverket åpner for veier tyngre enn sikkerheten. Og forordningen åpnet ikke for nasjonale tilleggsregler. Hvis en utenlandsk helikopteroperatør, for eksempel fra Romania, ønsket å fly på norsk sokkel ville tilsynet vært utført i hjemlandet.

Unik spisskompetanse

Fjeldsbø sier at det norske helikoptermiljøet har en unik spisskompetanse innen offshoreflyginger som det er viktig å ta vare på. Og et samlet fagmiljø, samt Sintefs helikopterstudie HSS3b og regjeringens egen konsekvensutredning

advarte om at sikkerheten ville bli svekket hvis Hofo ble innført.

I tillegg er det samlet inn nær 10.000 underskrifter fra folk som gikk imot innføring av Hofo-regelverket.

– Offshorearbeiderne vet at det er viktig å ta vare på helikoptersikkerheten på norsk sokkel. Helikopterflyging er den største enkeltrisikoen en offshorearbeider utsettes for. Og Norge har de sikreste operasjonene i verden, sier Fjeldsbø.

Berømmer helikopterutvalgets innsats

Han berømmer den innsatsen Industri Energi sitt helikopterutvalg har gjort i denne saken.

– Helikopterutvalget sitter med en unik spisskompetanse innen helikopteroperasjoner. Utvalget har gjort en koordinert og unik innsats mot innføringen av Hofo-regelverket, nettopp fordi vi mener det ville svekket helikoptersikkerheten på norsk sokkel, sier Fjeldsbø.

Han sier at nå som Hofo ikke blir implementert er det nødvendig å oppdatere det gjeldende lovverket, sånn at det er i henhold til praksis.

– DET VISER HVOR VIKTIG DET HAR VÆRT Å BYGGE SOLID

HELIKOPTERFAGLIG KOMPETANSE I FORBUNDET OG SAMARBEIDE

MED ANDRE ORGANISASJONER.

LØNNSOPPGJØRET

TEKST OG FOTO:
TROND ELSTAD, MARIUS JØNTVEDT,
ATLE ESPEN HELGESEN, ELIN ØVREBØ OG
CHRISTINE MELING CHRISTENSEN

Forhandlingsleder Frode Alfheim i
Industri Energi og forhandlingsleder
Jakob Korsgaard i Norges
Rederiforbund under signeringen

ENIGHET I FORHANDLINGENE OM FLYTERIGGAVTALEN

Industri Energi og Norges Rederiforbund har blitt enige om årets mellomoppgjør for flyterigg. Rederiforbundet gav et tilbud de mener er basert på at medlemmene våre får opprettholdt sin kjøpekraft.

– Gjennom forhandlinger har vi blitt enige om et generelt tillegg på 10.000 kroner. For gruppen individuelt avlønne gis et lønnstillegg innenfor en ramme på 10.000 kroner per år i gjennomsnitt, dog slik at hver individuelt avlønnet skal være sikret et lønnstillegg på minst 6.000 kroner. Vi får også 2 kroner økning på nattillegget, sier forhandlingsleder og forbundsleder Frode Alfheim.

Minstelønnsatser for individuelt avlønnede økes med 10.000 kroner per år inkludert feriepenger, samt ytterligere 3.275 kroner med virkning fra 1. januar 2018. Utvalgsarbeid som ble tatt inn i Riksmeklerens møtebok i 2016 vedrørende pensjonsutvalg og utredning av konsekvenser ved en eventuell tilslutning for helsetapsforsikringen til OSO-ordningen, vil også videreføres.

Flyteriggavtalen gjelder for flyttbare offshoreinnretninger, samt

plattformboring på permanent plasserte innretninger på norsk sokkel. Etter to år med forhandlingsresultat der det ble utvist stor moderasjon og ansvar, var det i år frontfaget som dannet rammen for forhandlingene for flyterigg. Forhandlingene mellom Industri Energi og Norges Rederiforbund fant sted i Stavanger 31. mai og 1. juni. Underveis har vi hatt dialog med Safe og DSO.

– Også i år manet Rederiforbundet til moderasjon og ansvar under forhandlingene, men samtidig viste de vilje til å føre reelle forhandlinger. Vi skulle selv sagt sett at tillegget ble noe høyere, men har valgt å akseptere det siste tilbudet fra Norges Rederiforbund. Ved å akseptere et meget moderat oppgjør, viser vi ansvar overfor en næring som er hardt presset. Vi forventer at rederne har dette friskt i minne når tidene blir bedre, sier Alfheim.

Enighet for farmasøytiske bedrifter

Industri Energi og Norsk Industri kom til enighet fredag 19. mai i mellomoppgjøret for farmasøytiske bedrifter.

Det gis et generelt tillegg på 50 øre til alle. Skiftsatsene i overenskomsten økes med 2,1 prosent. I tillegg kommer lokale forhandlinger. Minstelønnsatsen økes med ytterligere 1 krone, slik at ny minstelønn blir kr. 161,50 per time.

– Utfordringene for dette oppgjøret, har vært at en av bedriftene har et lønnssystem som gjør at regulering av minstelønn er vanskelig. Dette har vært en gjentagende problemstilling de siste årene. Partene på den bedriften har nå et år på seg til å endre sitt lokale lønnssystem.

I år er det mellomoppgjør, hvilket betyr at det kun forhandles om lønn. Dette til forskjell fra hovedoppgjør, hvor alle bestemmelsene i tariffavtalene/overenskomstene – som arbeidstid og ferie, forhandles om. 14. mars ble hovedorganisasjonene, LO og NHO, enige om en ramme på 2,4 prosent og at alle skal få et generelt tillegg på 50 øre. Dette oppgjøret er i tråd med rammen.

Overenskomst for farmasøytiske bedrifter omfatter rundt 900 av Industri Energi sine medlemmer.

Forhandlingslederne Frode Alfheim i Industri Energi (tv) og Jan Hodneland i Norsk olje og gass kom til enighet i oljeserviceforhandlingene.

FORNØYD MED LØNNSOPPGJØRET FOR OLJESERVICE

– Frontfaget dannet rammen og vi har oppnådd et brukbart lønnsoppgjør for oljeserviceansatte, sier forbundsleder Frode Alfheim i Industri Energi.

Industri Energi og Norsk olje og gass ble 7. juni enig om årets lønnsoppgjør for oljeservice.

Oppgjøret innebærer et generelt tillegg på 7166 kroner, pluss 1 krone natt-/skifttillegg. I tillegg har alle oljeserviceansatte blitt sikret et tillegg på matrisen i år, på 9100 kroner, som ble gjort gjeldende fra 1. januar.

–Jeg er fornøyd med årets oppgjør for oljeservice. Vi har sikret medlemmene våre i oljeservicebedriftene et godt oppgjør der frontfaget har dannet rammen, sier forbundsleder Frode Alfheim.

Har sakkert akterut

Individuelt avlønnede og øvrige omfattet av del 4 i oljeserviceavtalen har sakkert akterut i mange bedrifter de siste årene og Industri Energis forhandlingsutvalg har vært særdeles opptatt av å løfte fram disse gruppene i årets oppgjør.

– Vi har prøvd å få arbeidsgiverne med på en forpliktende tekst som minimum sikrer kjøpekraften også for disse arbeidstakerne. Vi vil ta med oss kravet til neste års hovedoppgjør, sier Alfheim.

Partene er dessuten enig om å fortsette utvalgsarbeidet om uheldige virkninger av dagens lønsmatrise, slik det ble avtalt under tariffrevisjonen i 2016.

Ikke streikerett i år

I år er et såkalt mellomoppgjør, der man bare forhandler om lønn, uten streikerett eller andre aksjonsmuligheter.

Forhandlingene vil fortsette lokalt ute i bedriftene for individuelt avlønnede offshore, kontoransatte på land og ansatte på lokal lønsmatrise.

Lønnsatsene økte med 2,4 prosent

Lønnsatsene økte med 2,4 prosent for elektrokjemisk industri, inkludert 50 øre som ble gitt i mellomoppgjøret mellom LO og NHO.

–Mellomoppgjøret var greit nok. Alle satser ble regulert og justert med 2,4 prosent. Det viktigste for de fleste av våre medlemmer er skifttillegg og overtidstillegg. Alle våre medlemmer på fellesoverenskomsten for den elektrokjemiske industrien har lokale forhandlinger, sier nestleder Terje Valskår.

Tilleggene gjøres gjeldende med virkning fra 1.april.

Forhandlingene mellom Norsk Industri og Industri Energi ble gjennomført 24.april.

For Industri Energi: Terje Valskår og Harald Hangeland

For Norsk Industri: Sunniva Berntsen og Birgitte Stenberg Kravik

« Frontfaget har dannet rammen for oppgjøret, men vi er skuffet over at vi ikke får mer igjen for å ha vist moderasjon i de to foregående oppgjørene.

Frode Alfheim

Forhandlingene for operatør, boring og forpleining i Stavanger.

Moderat lønnsoppgjør for sokkelansatte

Industri Energi kom 23. mai i havn med lønnsforhandlingene for operatør-, boring- og forpleiningsansatte på sokkelen. – Det er skuffende at vi får enda et lønnsoppgjør med moderasjon for de sokkelansatte, sier forbundsleder Frode Alfheim i Industri Energi.

Etter to dager med forhandlinger kom Industri Energi og Norsk olje og gass fram til et resultat som gir en lønnsøkning på 12.500 kroner, pluss et etterslep på 1264 kroner. I tillegg blir skift- og konferansetillegget økt med henholdsvis 0,50 og 1,50 krone.

–Frontfaget har dannet rammen for oppgjøret, men vi er skuffet over at vi ikke får mer igjen for å ha vist moderasjon i de to foregående

Frode Alfheim sier frontfaget dannet rammen for oppgjøret.

oppgjørene, sier forbundsleder Frode Alfheim i Industri Energi.

Alfheim hadde forventet en høyere lønnsøkning sentralt for de offshoreansatte i år, siden man nå ser tegn til bedring i bransjen.

Likevel understreker han at det er forhandlet videre lokalt i selskapene og at det ble et bedre oppgjør enn vi har sett i bransjen de siste årene.

Enighet i lønnsforhandlingene for vask og rens

Industri Energi og motparten Norsk Industri kom til enighet 30. mai i mellomoppgjøret for vaskeri- og renseribedrifter.

Det gis et generelt kronetillegg på 2 kroner og 60 øre som tilsvarer 2,58 prosent på begynnerlønnen. Dette er inkludert lavtlønstillegget. Skiftsatsene økes med 2 prosent i henhold til industrigjennomsnittet i fjor. Det er ingen lokale forhandlinger på denne tariffavtalen.

I 2016 fikk Industri Energi gjennomslag for at ansatte i vaskerier og renserier får årlige forhandlinger. I år er derfor første gang en delegasjon fra dette området forhandler under mellomoppgjøret.

– Forhandlingene viste at det var vilje til å finne løsninger, og resultatet er i tråd med LO/NHO-rammen, sier forhandlingsleder Terje Valskår.

14. mars ble hovedorganisasjonene, LO og NHO, enige om en ramme på 2,4 prosent og at alle skal få et generelt tillegg på 50 øre. Vaskeri- og renseribransjen fikk i tillegg et lavtlønstillegg på ytterligere 1 krone og 50 øre.

I år er det mellomoppgjør, hvilket betyr at det kun forhandles om lønn. Dette til forskjell fra hovedoppgjør, hvor alle bestemmelsene i tariffavtalene/overenskomstene – som arbeidstid og ferie, også forhandles om.

De nye lønnsatsene blir (etter ansiennitet):

- 10 år: 193,34 kroner per time
- 7 år: 190,34 kroner per time
- 4 år: 185,80 kroner per time
- 2 år: 181,82 kroner per time
- Begynnerlønn: 177, 86 kroner per time

De nye skifttilleggene blir:

- Ettermiddagsskifttillegg: 14,13 kroner per time
- Nattskifttillegg: 21,05 kroner per time
- Søndagstillegg: 45,17 kroner per time
- Hellidagstillegg: 103,25 kroner per time

Forhandlings-
utvalget for
vask og rens.

Ikke enighet for kjemisk-teknisk industri

Mellomoppgjøret mellom Industri Energi og Norsk Industri ble avsluttet uten at partene kom til enighet. Det betyr at Norsk Industri sitt siste tilbud ble gjort gjeldene og minstelønna øker dermed med 2 kroner.

Terje Valskår

Skifttilleggene ble justert med 2 prosent.

Økningen i minstelønna utbetales kun til de som har en minstelønn som er lik eller under ny minstelønn på 167 kroner per time.

Forhandlingsleder Terje Valskår sier at forhandlingene var utfordrende og partene stod relativt langt fra hverandre.

– Det er utfordringer i enkelte bransjer på området, men vi hadde håpet at vi skulle få til en regulering som var mer i tråd med LO/NHO-oppgjørets ramme, sier Valskår. – Vi konstaterer at dette ikke var mulig å oppnå. Det skal nå gjennomføres lokale forhandlinger.

Opgjøret ble tatt til etterretning.

Overenskomsten omfatter godt over 3.000 medlemmer i Industri Energi i produksjonsbedrifter som arbeider innen plast, maling og lakk, gummi, olje, fett og tran, sement og sprengstoff.

LANDSMØTET

TEKST:
ELIN BRUUN ØVREBØ, ATLE ESPEN HELGESEN
OG TROND ELSTAD

FOTO: ATLE ESPEN HELGESEN OG
LEIV MARTIN GREEN

Industri Energi skal vise vei i organisering

– Organisering og medlemspleie er det viktigste vi gjør og rekruttering må være øverst på dagsorden i neste landsmøteperiode, sa Asle Reime, leder av forbundets organisasjonsavdeling, da han la frem den organisasjonspolitiske uttalelsen for Industri Energi sitt landsmøtet 28 – 30. april.

Industri Energi skal være et forbund for alle; elever, lærlinger, studenter, arbeidstakere, funksjonærer, ledere, sjefer og pensjonister.

– Alle medlemmer i samme bedrift kan være medlem i samme fagforening. Vi mener dette er en organisasjonsmodell for fremtiden og her må forbundet være en pådriver i LO for å få denne modellen innført, oppfordret Reime.

Lys i oljetunellen

– 2016 har vært et tøft år for alle våre medlemmer innen olje og gass. Tett på 50 000 arbeidsplasser er radert bort i løpet av to år. Det står enorm respekt av det arbeidet våre tillitsvalgte, forbundssekretærer og advokater har gjort i denne perioden.

Nå mener Reime bunnen er nådd og ser for seg en næring som er på vei til å snu.

– Det betyr at Industri Energi må være klar når vi skal rekruttere nye medlemmer som kommer tilbake i bransjen.

I andre bransjer går det mye bedre. Piloten til Hydro på Karmøy, investeringene til Yara på Herøya, Tizir i Tyssedal, innen sement, fiskemel- og fôr, plast, glass og møbel for å nevne noen.

– Vi skal fortsette denne gode jobbingen med rekruttering og organisering som vi ser fører frem. En av disse var Alen Cahtarevic, han er opprinnelig fra Bosnia og har bare jobbet to år ved Nor Tekstil i Trondheim.

I februar i fjor ble Cahtarevic valgt til hovedtillitsvalgt. Bare én måned senere var det kommet til 21 nye medlemmer, og før året var omme talte de nye medlemmene 47. Han stod også i spissen for vaskerikampanjen forbundet kjørte i 2015 for å bedre bransjens lønns- og arbeidsvilkår.

Forbundet satser på de unge

Industri Energi har helt siden oppstarten i 2006 satset på ungdommer.

– Våre ungdommer i ungdomsutvalget gjør en fremragende jobb med å representere Industri Energi. At ungdomssatsingen til Industri Energi har vært riktig og bidratt til det forbundet vi er i dag og er stolt over er hevet over all tvil. Se bare på dirigentbordet med Ann Ørjebu, dra til Sunndal og møt nyvalgt leder av Sunndal Kjemiske Fagforening, Barbro T. Auestad, Cay Nordhaug ved Nikkelverket i Kristiansand, og Ørjan Holstad hos Aker BP og mange flere har sitt utspring fra Industri Energi sitt ungdomsutvalg, sa Reime.

Også studentarbeidet i forbundet har vært en suksess.

– Industri Energi har nå etablert klubber på de fleste av Norges høyskoler og universiteter. Potensialet er stort og forbundstyret vil fortsatt at studenter skal være et satsingsområde også i neste periode, sa Reime.

« Et forbund som ikke sørger for rekruttering dør og råtner på rot.

Asle Reime

Frode Alfheim (til høyre) tar over forbundslederklubba av Leif Sande.

Slik er den nye ledelsen (arbeidsutvalget) i Industri Energi etter valget 29. april:

- › Frode Alfheim, forbundsleder (Industri Energi), nyvalgt
- › Lill-Heidi Bakkerud, nestleder (Statoil), nyvalgt
- › Terje Valskår, nestleder (Eramet Sauda), gjenvalgt
- › Ommund Stokka (Industri Energi), gjenvalgt
- › Asle Reime (ESS), gjenvalgt
- › Barbro Auestad (Hydro Sunndalsøra), nyvalgt

Ny forbundsleder i Industri Energi

Et samlet landsmøte valgte Frode Alfheim som ny forbundsleder i Industri Energi.

Frode Alfheim (49) er fra Dønna kommune i Nordland fylke. Han har vært nestleder i Industri Energi siden 2010.

– Industri Energi er et viktig forbund og representerer mye av norsk verdiskaping. Forbundet har stor betydning for arbeidsplassene i Norge og for hvilket samfunnet vi skal være, sier Alfheim.

– Jeg er optimist. Vi ser lys i tunnelen for olje- og gassindustrien. Det blir utrolig spennende å se hva vi var får til i Barentshavet. Jeg er ganske sikker på at Castberg vil bli vedtatt utbygd i høst, og så vil nok Wisting og Alta/Gotha følge raskt etter. Da har vi på mange måter vunnet diskusjonen om oljeutvinning i Barentshavet, sier han.

Den nye forbundslederen påpeker også viktigheten av at norsk vannkraft først og fremst kommer landindustrien i landet vårt til gode.

– Vannkraften er ren og fornybar. Den er den største fordelen vi har! Mengden energi som behøves i metallproduksjonen er enorm. Allerede med de vedtatte utlandskablene vil kraftprisen øke til et uholdbart nivå for kraftforedlende industri. Nå har NorthConnect søkt om å få bygge kabel til Skottland.

Vi skal sloss med alt vi har for at den kabelen ikke blir en realitet. Det samme gjelder det felleseuropeiske helikopterregelverket HOFO. Det skal ikke implementeres på norsk sokkel, sier Alfheim.

Han vil også slå et slag for fiskeri- og oppdrettsbransjen.

– Vi produserer veldig mye råstoff og det burde være en selvfølge at dette førte til flere landbaserte arbeidsplasser. Videreføringen av norsk fisk har skapt hele 20.000 arbeidsplasser i Europa. Vi må kjempe for at mange av disse arbeidsplassene blir flagget hjem igjen.

Frykter konsekvensene av hard Brexit

Fagbevegelsen i Storbritannia ser mørkt på framtiden. De frykter arbeidstakernes rettigheter og sikkerhet vil lide når landet melder seg av EU.

Britiske arbeidere er redde for å miste arbeidsplassene sine. De er redde for dårligere arbeidsvilkår, og de ser allerede økt fremmedhat som følge av Brexit. Assisterende generalsekretær Tony Burke i det britiske fagforbundet Unite er krystallklar i sin anbefaling om at Norge ikke må finne på å melde oss ut av EØS-avtalen.

Ja, noen av medlemmene stemte nok for å forlate EU, men ikke for å rasere arbeidsplasser. Men det kommer å skje når vi forlater EUs indre marked, sier Burke.

– Hard brexit vil få store følger for oss. De konservative har varslet at de vil ta vekk alle garantier for helse og sikkerhet blant arbeiderne. Det er en skam å snakke slik til folk!

Assisterende generalsekretær Tony Burke i det britiske fagforbundet Unite.

– VI STÅR OVERFOR ET VEIVALG OG VERDIVALG I POLITIKKEN

– Høstens stortingsvalg er et veivalg og et verdivalg. Arbeiderpartiet vil styrke arbeidslivet, lønverket og bekjempe sosial dumping, mens høyrepartiene vektlegger nye store, urettferdige skattekutt, sa Ap-leder Jonas Gahr Støre på Industri Energis landsmøte.

Jonas Gahr Støre viser til at mange faller utenfor i samfunnet, særlig unge som ikke får jobb. – Vi må ikke gå i den samme fellen som mange andre land har gått i med økt usikkerhet i arbeidslivet.

– Vi vil bekjempe ledigheten, bedre industripolitikken og verdiskapningen og sikre et trygt arbeidsliv, med faste ansettelser. Vi skal forby løsarbeiderkontrakter, slår han fast.

Må skape arbeidsplasser

Støre viser til at Fremskrittspartiet vil selge store verdier i landet og at Siv Jensen har sagt at hun vil kvitte seg med den norske modellen.

– Frp vil selge fiskeriresurser, industri og delprivatisere Statkraft. Det er feilgrep. Det at vi eier naturressurser sammen er det som gjør Norge til Norge. Vi må bruke ressursene til å satse på utvikling, ny vekst og nye arbeidsplasser.

Støre peker på at man nå ser industri som flagger hjem igjen arbeidsplasser og han viser til at Madshus bruker åtte timer på å produsere et par ski på Biri, mens de bruker to dager på å produsere et par ski ved fabrikken deres i Kina.

– Vi må bruke de mulighetene som ligger i det at vi har en ledende industrikultur med de beste fagarbeiderne. Det er resultatet av den norske modellen, som gjør at vi raskt kan ta i bruk ny teknologi og at alle får være med på reisen, sier Støre.

Lofoten-kompromisset

I talen til Industri Energis landsmøte viser Støre også til kompromisset om Lofoten, Vesterålen og Senja på Aps landsmøte.

Jonas Gahr Støre sier verden trenger norsk industri.

– Det var et viktig kompromiss, fordi det vil kunne gi aktivitet, verdier og ringvirkninger. Samtidig er det viktig at vi går varsomt fram i forhold til fisk og miljø. I så viktige saker er det en egen verdi i å finne fram til kompromisser.

– Vi fikk en løsning som det er mulig å få gjennomslag for på Stortinget.

Verden trenger norsk industri

Støre slår også fast at man trenger norsk industri for å nå de globale klimamålene. – Verden trenger mer aluminium som er produsert med de laveste utslippene.

Og han slår fast at Arbeiderpartiet fortsatt vil kjempe sammen med Industri Energi for å sikre at oljearbeidere på flerbruksfartøy blir omfattet av tilsyn, verneombud og får rett til å stanse farlig arbeid.

Knallhardt ut mot midlertidige ansettelses

– Industri Energi vil fortsette kampen mot økt bruk av midlertidige ansettelses. Og nå har Arbeiderpartiet lovet å bli med oss på laget, noe vi trenger for å endre Arbeidsmiljøloven, sa nestleder Terje Valskår på Industri Energi sitt landsmøte.

Terje Valskår

Da han la frem uttalelsen om arbeidsliv, kunne han berettet om at det hadde kommet inn hele 156 forslag til landsmøtet.

Han poengterer at endringene i Arbeidsmiljøloven som kom i 2015 har bidratt

til en svekkelse av vernet og tryggheten i arbeidsforholdet.

– Oljedutturen har gitt mange av våre tillitsvalgte og medlemmer store utfordringer. Nærmere 50.000 i denne og tilstøtende sektorer har mistet arbeidet sitt. Med lav oljepris, og heftige krav om kutt i kostnader, har selskapene i sin iver redusert bemanning og lagt et betydelig press både på lønn, arbeidsvilkår og arbeidstid, sa han.

Skiftarbeiderforbund

Tariffavtalene er under press, arbeidsvilkår er under press, og i kjølvannet av dette et sterkt økende antall på midlertidige kontrakter. Mer enn 50 prosent av medlemmene arbeider i dag i en eller annen for arbeidstidsordning som ikke går på dagtid.

– Utviklingen i arbeidslivet har lagt et stadig større press på arbeidstidsordningene. Kravene om tøffere rotasjons-, skift, turnus

og innarbeidingsordninger er dessverre blitt en del av hverdagen for mange. Dere som tillitsvalgte har sikkert opplevd dette, i større eller mindre grad. Vi må sette større fokus på dette og bli bedre på å forstå hvordan slike ordninger påvirker både arbeid, helse, sosiale og familiemessige forhold, sier han.

Valskår understreker at forbundets klare målsetting må være å arbeide for å utvikle lønns- og arbeidsvilkår til beste for medlemmene.

– Selv om vi i de siste årene har hatt en positiv utvikling på de fleste av våre overenskomstområder, vil betydningen av økt lønn nå ikke bare være viktig, men og ha en stor betydning for pensjon og trygd, sier han.

Tannhelsetjenester

Samtidig mener Valskår at vi må tenke fremover.

– Et eksempel på dette er kravet om at tannhelsetjenester må bli en del av det offentlige helsetilbudet.

– Et godt samspill og samarbeid er et klart fortrinn i arbeidslivet. Gjennom de siste årene har vi sett en stadig tøffere holdning fra arbeidsgiverne som gir oss større utfordringer. Et klart krav må være at vi skal ha et arbeidsliv for hele livet, sa Terje Valskår.

Yrkesfagene må snakkes opp

– Yrkesutdanningen må snakkes opp og få høyere status, sier Solfrid Horne-Moe på Industri Energi sitt landsmøte. Samtidig fremhevet hun og flere av delegatene at det må legges bedre til rette for å ta høyere utdanning.

Solfrid Horne-Moe, som i landsmøteperioden har sittet i Industri Energi sin ledelse og arbeidet med kompetanseutvikling og utdanning, la i sin tale stor vekt på at vi må snakke opp og styrke yrkesfagene. Å legge mer til rette for å kombinere praktisk arbeid og skolegang, var ett av grepene hun trakk frem.

– Relevant praksis må tilbys som en del av skolegangen. Da kan en kanskje også redusere frafallet i skolen. Det må i tillegg gjøres grep for å gjøre yrkesveien, sa Solfrid Horne-Moe. Yrkesveien gjør det mulig å søke seg inn på høgskoler og universiteter med yrkesfaglig bakgrunn og uten at generell studiekompetanse er nødvendig.

Solfrid Horne-Moe på Industri Energi sitt landsmøte.

TILLITSVALGTE BLIR TRAKASSERT, FORFULGT OG DREPT

Tillitsvalgte blir trakassert, forfulgt og drept for å stå opp for rettigheter vi tar for gitt i Norge. – Det aksepterer vi ikke, og vi har et ansvar for å gjøre noe med det, sier Ommund Stokka i forbundsledelsen i Industri Energi.

Han la frem flere rystende eksempler fra internasjonalt arbeidsliv.

– Ei colombianske kvinne og tillitsvalgt jobbet på en plantasje. Hun fortalte meg noe hjerteskjærende: «Vi har en drøm om en dag å være like mye verdt som produktene som selskapet vi jobber i selger. At vi skal være like mye verdt som mennesker.»

Han tok også for seg et eksempel fra britisk sokkel.

– Jeg leste et brev som ble sendt til britiske

Ommund Stokka la frem den internasjonale uttalelsen på landsmøtet.

oljearbeidere i et riggselskap. Det var brutalt. De tjente allerede langt under det vi har på norsk sokkel. Bedriften dikterte 25 prosent nedgang i lønn. Om du ikke godtok dette, ble kontrakten din terminert. Rett ut av selskapet.

Hør på denne setningen her, dette ble sagt av en colombiansk fagforeningsmann når han holdt en tale på et streikemøte: «De kan bare drepe meg, fordi jeg vet at om de dreper meg, så kommer en av dere til å ta min plass og

fortsette kampen». Han ble drept bare noen dager etter han hadde holdt streiketalen. Sånt gjør et voldsomt inntrykk, sa Stokka.

Som vanlig er diskusjonen betent når det gjelder Israel-Palestina-konflikten.

– Vi kritiserer ikke bare Israel, men vi synes det er et minimum at landet følger internasjonale konvensjoner. Industri Energi kritiserer alle som bryter menneske- og arbeiderrettigheter, Som eksempel nevnes de grusomme forholdene i Saudi Arabia, Colombia, Qatar, sa han.

Menneskeretter

–Solidaritet handler ikke om å være snillere enn andre. Det handler om at vi vet at vi står sterkere i fellesskap og at vi har de samme interessene. Flesteparten av Industri Energis medlemmer er ansatt i internasjonale konsern, sa han.

Industri Energis landsmøte er vel blåst...

Vi har tatt en prat med ferske deltagere og veteraner om deres opplevelser i forhold til årets landsmøte og saker de mener den nyvalgte ledelsen bør ha fokus på i kommende periode.

› **Tekst:** Hilde Hermansen

Lill Heidi Bakkerud

Lill Heidi Bakkerud (Statoil), ny nestleder i Industri Energi

– Jeg opplevde landsmøtet som samlende om viktige vedtak som danner solid grunnlag for kommende periode.

Vårt mål er å sikre og utvikle forutsigbare og langsiktige arbeidsplasser til beste for medlemmene og samfunnet forøvrig. Det området jeg skal jobbe mest med vil være å sikre gode konkurransedyktige betingelser for hele industrien i Norge, både på land og sokkel.

Verdiskaping er mer enn kortsiktige penger, verdiskaping er for meg alt som har verdi for folk og i dette bildet er langsiktig trygghet for arbeid der sikkerhet alltid har prioritert det viktigste.

Industriens rammebetingelser og vår styrke ved at vi er mange sammen i forbundet bidrar til å oppnå dette. Og gjennom godt trepartssamarbeid mener jeg vi har alle muligheter for å lykkes.

Barbro Tverfjell Austestad (Hydro Aluminium), nyvalgt i AU i Industri Energi

– Industri Energi er i kjent stil meget tydelig i våre saker mot bedrifter, etater og politikere.

Barbro Tverfjell Austestad

I saker vi har debatt internt, så kom vi til gode kompromiss. Vi som utgjør Industri Energi på alle nivåer, bransjer og geografisk, har mange kjernesaker å arbeide videre med. AML for flerbruksfartøy, stoppe eksportkabler, styrke arbeidsmiljøloven, arbeide

for meire råvareforedling nasjonalt og kompetanse er ein fin bukett av noko av sakene.

Cay Nordhaug

Cay Nordhaug (Glencore Nikkelverk), hovedtillitsvalgt, leder av samarbeidskomiteen for elektrokjemisk, medlem av valgkomiteen og ny i FS

– Høydepunktet mitt på landsmøtet var nok å oppleve at Jonas Gahr

Støre nå har snudd i sin mening i forhold til strømkabelen til Skottland. Noe jeg mener forbundet bør ha spesielt fokus på fremover er å få lagt til rette for gode rammeavtaler for landbasert industri – som for eksempel styrking av dagens CO2-kompensasjonsordning. Pensjon og AFP vil også være viktig i denne perioden.

Ørjan Normann (Hydro Aluminium), hovedtillitsvalgt, leder av Samarbeidskomiteen for Aluminium og veteran i FS

Ørjan Normann

– Landsmøtet er forbundets øverste organ. Å møte så mange dyktige tillitsvalgte fra hele landet, kvinner og menn, ungdommer og litt eldre ungdommer, er regelrett fantastisk inspirerende. Å få være delaktig her er en

stor ære. Vi er med og påvirker fremtiden for våre medlemmer, for våre kolleger, for våre arbeidsplasser, for våre lokalsamfunn, for vårt land, for verden og alle dets innbyggere og etterkommere. Våre vedtak vil sette spor i historien, og vi skal jobbe hardt for å følge opp hvert eneste ett! Sterkere sammen!

Veronica Stormark Nistad

Veronica Stormark Nistad (Odfjell Drilling), kasserer og dirigent på Landsmøtet

– Jeg er fornøyd med godt gjennomført landsmøte. Det er imponerende hvor mye arbeid som ligger bak og hvor proft det er gjennomført. All ære til de involverte. Noe av det som gjorde sterke

inntrykk på meg var da vi mintes ofrene for Turøy-ulykken. Dette minner oss om at HMS alltid skal være i fokus. Vi har ingen å miste.

Jeg er stolt av å være del av et forbund som står styrket og samlet med øynene

rettet mot framtiden, der det er bred enighet på tvers av profesjonene. Vi har sammen vedtatt gode uttalelser og rettesnorer for de neste fire årene.

Det å få møte tillitsvalgte som representerer hele forbundet er inspirerende og det gir ny energi. Sammen skal vi jobbe for et inkluderende arbeidsliv, der likestilling og inkludering skal være en del av alt vi gjør.

I neste periode ønsker jeg at vi også har fokus på å løfte fram og synliggjøre Skala-arbeidet vårt, slik at de med administrative, ledende og tekniske stillinger ser at Industri Energi også er et forbund for dem.

Anne Kristi
Stokka
Horneland

Anne Kristi Stokka Horneland (Statoil), klubblleder og delegat på Landsmøtet

- Av alle landsmøter så langt, vil jeg påstå at Landsmøtet 2017 var det mest effektive – og uten at det etter min mening har gått ut over beslutninger og valg. Spesielt viktig at ungdom markerer seg aktivt og deltar i debatten.

I perioden fremover må vi tenke på om landet vårt skal befeste seg som en råvareprodusent og i hvilken grad politikerne vil bidra til å tilrettelegge for grønne industriarbeidsplasser.

Etter min mening er det betenkelig at dagens politikere tilsynelatende foretrekker å sende store deler av energien vår ut av landet. Bygging av strømkabler ut av landet i stor skala vil ytterligere bidra til å befeste Norge som et råvareproduserende land.

Arbeidsmiljøloven er en av grunnpilarne i det norske arbeidslivet, et lovverk som sikrer trygge rammer for yngre og eldre arbeidstakere – og et bærekraftig arbeidsliv. Vi må derfor fortsatt sikre arbeidsmiljølovens sentrale plass som premissgiver i det norske arbeidsliv.

Morten
Ødegård

Morten Ødegård (Yara Norge), nestleder i klubben, medlem av valgkomiteen og ny i FS

- Landsmøtet 2017 ble først og fremst en bekrefteelse på at forbundet står samlet. Stort engasjement i forkant og under selve lands-

møtet, mens vedtak og uttalelser viste stor enighet i forbundet om veien videre.

Jeg er spesielt fornøyd med vårt internasjonale arbeid. Her gjøres det en fabelaktig jobb.

Fortsatt vil naturligvis organisering og rekruttering være viktig, og skal vi lykkes med

«En bedrift - en fagforening», så må det på plass vertikale avtaler også i vår landbaserte industri. Spesielt fokus bør også vårt kompetanseutvalg ha på dette området – som både jobber med fagutdanningen og ikke minst høyere utdanning.

Hanne Renate
Garli

Hanne Renate Garli (J E Ekornes), medlem i klubben og ny i FS

-Landsmøtet i år var ein fornøyelse. Det gjekk jammen unna, til tider kanskje litt vel fort i svingane, men vi klarte då å henge med likevel.

Takka vere utruleg dyktige dirigentar gjekk det smertefritt. Elektronisk landsmøte fungerte veldig greitt. All ære til dei ansatte i forbundet som klarer å tromme sammen til eit så flott landsmøte!

Eg er stolt over å ha så mange flinke folk i forbundet, ikkje minst ungdommen – som eg liker å tru eg er ein del av endå.

Forbundet bør framover, i tillegg til arbeidet dei allerede gjer i dag, tenke litt meir på å inkludere litt meir alle bransjer. Det er noken mindre bransjer som dessverre

dett litt gjennom, til dømes ferdigvareindustrien. Tradisjonelt handverk må vi ta godt vare på. Lavtlønte får sin oppmerksomheit, gi dei gjerne endå meir.

I tillegg vil eg gjerne at forbundet blir endå flinkare på å bruke "arbeidervennlige" bedrifter i den offisielle drifta si. For eksempel bruk kun hotell og restauranter som har tariffavtale og flysel-skap som oppfører seg skikkeleg.

Kjell Vestly

Kjell Vestly (Oceaneering), hovedtillitsvalgt, leder av samarbeidskomiteen for oljeservice og delegat på Landsmøtet

- For meg er det viktig at forbundet har fokus på skiftarbeiderne våre, de som går disponibelplan på sokkelen.

Reisetiden for arbeiderne blir utfordret i forbindelse med bedriftenes inntjening. Det gjenspeiles i reisemetoder endres fra fly til buss. Over lengre distanser fører det til lengre reisetid. Da er vi inne på verneregelen om avspasering i rammeforskriften. Landsmøte fulgte ikke mitt resonnement 100 prosent, men fokuset vil uansett være der. Industri Energi skal etablere et skiftutvalg som vil kunne ivareta de overnevnte problemstillinger. Industri Energi ønsker å være et foregangsforbund som verner om sine skiftarbeidere, og det liker jeg godt.

Vi må ellers få bukt med useriøs bruk av innleie, midlertidige ansatte og utnyttelse av ansatte. Svaret får vi kanskje allerede med stortingsvalget, hvis ikke blir veien for Industri Energi lengre og mer krevende.

EN KONGRESS I SOLIDARITETENS OG SAMHOLDETS TEGN

– Årets LO-kongress har vært samlende. Vi har vært en del av noe større enn oss selv. Vedtakene får stor betydning for norsk arbeids- og samfunnsliv, sier forbundsleder Frode Alfheim i Industri Energi.

› **Tekst:** Elin Bruun Øvrebo

Fem dager med LO-kongress har gitt flere gode vedtak og utgangspunkt for ny innsats for arbeidstakerne i Norge.

– Det er et kjempegodt utgangspunkt for å sloss for mer organisering i arbeidslivet og den norske modellen. Fokuset på arbeidsliv er viktig. Vår delegasjon har bidratt til helhet i diskusjoner og vi føler oss lyttet til. Vi er glade for at det har blitt gjort gode vedtak på landindustri, arbeidsmiljø, olje og pensjon med mer, sier Alfheim.

– Det er jo ikke uten grunn at vi er medlem av LO, legger han til.

Industri Energi er etter LO-kongressen et steg nærmere realisering av krav vårt om at oljearbeiderne på flerbruksfartøy dekkes av arbeidsmiljøloven. Både en samlet LO-kongress og Arbeiderparti-leder Jonas Gahr Støre støtter oss i dette kravet.

Samtidig vender LO-Kongressen tommelen ned for den private strømkabelen North Connect, som er planlagt fra Norge til Skottland.

Kongressen vedtok full gjennomslag for 100 prosent CO2-kompensasjon til industrien fra 2020. Nytt denne gang er at ilmenitt og nikkel også skal komme inn under ordningen.

Og den gikk inn for at Norge skal forbli i EØS-avtalen og at man skal konsekvensutrede havområdet Nordland VI utenfor Lofoten.

Forbundsleder Alfheim er fornøyd med samarbeidet med nå avgått LO-leder Gerd Kristiansen.

– Gerd er ikke fra vår sektor. Likevel har hun gjort en fantastisk jobb for oss, ikke minst når det har vært store kutt i oljenæringen. Gerd har også fungert som limen mellom privat og offentlig sektor når det har knaket i sammenføyningene. Og vi kan takke henne for at det ble en så flott kongress i år, sier Alfheim.

Han vil også rette en takk for god innsats til LO-sekretær Renée Rasmussen og LO-nestleder Tor-Arne Solbakken, som begge går ut av ledelsen til LO.

Hedret for sin innsats for pionerdykkerne

LO-leder Gerd Kristiansens engasjement var avgjørende for at det til slutt ble en politisk løsning for pionerdykkerne. For innsatsen tildeles hun offshoredykkerunionens hederspris.

Takket være pionerdykkernes bidrag, kunne Norge hente opp store verdier fra dypet av Nordsjøen. Men oppdraget var langt fra ufarlig. Noen ble skadet for livet, noen måtte betale med sine liv, og mange opplevde senskader og lidelser. I ettertid har nordsjødykkerne kjempet for erstatning. Takket være LO-leder Gerd Kristiansen ble de hørt, understreker nestleder i Offshoreunionen, Leif Morten Rasch.

– Dykkerne i Offshore-dykkerunionen og Industri Energi vil takke deg for din innsats i en svært viktig fase av pionerdykkersaken. Ditt bidrag var uvurderlig for å få til en politisk løsning. Bidraget, i form av økonomisk og juridisk bistand fra LO og Industri Energi, var også avgjørende for at vi vant fram i Menneskerettighetsdomstolen i Strasbourg. Vi vil derfor gi deg denne hedersbevisningen fra dykkerne i form av en krest, sier han.

Stemte imot å gi pengestøtte til politiske partier

Industri Energi ønsker ikke å bevilge penger til politiske partier. Vi mener det er viktig å være politiske uavhengig og snakke med alle politiske partier.

LO-kongressen har godkjent sekretariatets innstilling om å bevilge 10 millioner kroner til Arbeiderpartiet, to millioner kroner til Sosialistisk Venstreparti og én million kroner til Senterpartiet. Pengene vil gå til partiernes valgkamp.

På vegne av Industri Energi foreslo Tor-Bjarte Jakobsen, leder av Industri Energi Odfjell, at LO-bevilgningen av penger droppes.

– Dette begrunnes med vedtak fra Industri Energis Landsmøte, vedtekter og ikke minst tilbakemeldinger fra en stor del av våre medlemmer på

grasrota som vi også forplikter oss til å hensyn ta, sier han.

Industri Energi har siden sammenkomsten i 2006 vært klare på at vi ikke gir penger til politiske partier. Også under årets LO-kongress stemte vår delegasjon imot forslaget.

– Vi stemmer imot forslaget om bevilgning av penger. Vi har et vedtak om å ikke gi penger til noen politiske partier. For oss er det viktig å være politisk uavhengig, et bredt forbund for alle våre medlemmer, sier forbundsleder Frode Alfheim.

En samlet delegasjon i Industri Energi stemmer imot forslaget om at LO skal gi penger til politiske partier.

Hans-Christian Gabrielsen er ny leder i LO

Hans-Christian Gabrielsen skal styre LO-skuta de neste fire årene. Med seg i ledelsen får han Are Tomasgard, som gjenvelges som LO-sekretær. I tillegg går nestleder Terje Valskår i Industri Energi inn i kontrollkomiteen.

Hans-Christian Gabrielsen

Hans-Christian Gabrielsen blir LOs 24. leder. Han kommer fra Fellesforbundet og har vært 2. nestleder de siste fire årene. I 2013 kom han fra jobben som 2.nestleder

i Fellesforbundet. Gabrielsen har bakgrunn fra treforedlingsindustrien som prosessoperatør på Tofte Industrier. Han tok fagbrev ved bedriften og var ansatt der fra 1984 til 1995.

Are Tomasgards erfaring som tillitsvalgt kan spores tilbake 25 år. I

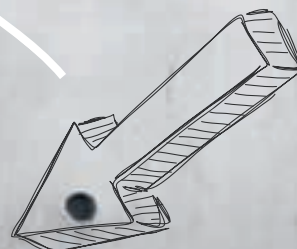
1991 ble han miljøtillitsvalgt i Odda Omland Faglige Samorganisasjon og gruppeleder i elektrolysehallen på «Zinken» (Boliden Odda AS). Siden har vervene ballet på seg. I tillegg har han vært aktiv i lokalpolitikken. Først i Odda kommune (1991-1999), Hordaland fylkeskommune (1999-2003) og som ordfører i Sørums kommune (2011-2013). I 2013 fikk han valget mellom å fortsette som ordfører eller ta jobben som LO-sekretær. Tomasgard klarte ikke å si nei da han fikk tilbud om det sistnevnte. Nå gjenvelges han altså til den viktige rollen.

I tillegg har vi fått inn Terje Valskår inn i kontrollkomiteen.

Slik er den nye ledelsen i LO:

- › Hans-Christian Gabrielsen, leder
- › Peggy Hessen Følsvik (Handel og kontor), 1. nestleder
- › Roger Haga Heimli (Fagforbundet), 2. nestleder
- › Julie Lødrup (NTL), førstesekretær
- › Trude Tinnlund (Fellesforbundet), LO-sekretær
- › Are Tomasgard (Industri Energi), LO-sekretær
- › Terje O. Olsson (EL & IT), LO-sekretær
- › Kristin Sæther (Fagforbundet), LO-sekretær

FOTBALL FAGBEVEGELSE OG POLITIKK

Navn: Frode Alfheim (49). Oppvokst på Dønna på Helgeland

Stilling: Forbundsleder i Industri Energi

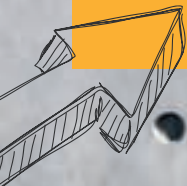
Sivilstand: Gift med Bobbi (Borislava), to barn, Aleksander (15), Sofie (11)

Utdanning: Fiskeri- og havbruksutdanning ved Høgskolen i Bodø

Hobbier: Fotball, ski og hytteliv

Karriere: Operatør aluminium, diverse stillinger i Arbeiderpartiet, politisk rådgiver i Forsvarsdepartementet, Handels- og næringsdepartementet og Arbeids- og administrasjonsdepartementet, oljesekretær i LO Industri, spesialrådgiver og nestleder i Industri Energi.

-Fotballen gir et pusterom fra en stresset hverdag, selv om den kan være både til bekymring og besvær, sier nyvalgt forbundsleder i Industri Energi, Frode Alfheim. Når lidenskapen tar overhånd, lurert han fram mobilen, selv midt i møter, for å sjekke hvordan Liverpool eller Bodø/Glimt ligger an.

› **Tekst:** Trond Murvold Elstad

Han er faktisk ganske sprek på ski, og gjennomførte Birkebeineren i år. Og kondisjon får han bruk for i den nye lederjobben i Industri Energi. I lange forhandlingsnetter på tariffavtalene med arbeidsgiversiden gjelder det å holde ut hvis en skal få det som en vil. Det er slett ikke uvanlig at det forhandles både fem og ti timer på overtid.

Etter at han ble valgt på landsmøtet til Industri Energi 29. april, har det gått i 110 både dag og natt. Men han rakk knapt å puste ut, før LO-kongressen sto for døren 8. mai. Etter knallhard jobbing med resten av delegasjonen, fikk forbundet gjennomslag for sine viktigste saker. Det gjelder blant annet krav om konsekvensutredning av Nordland 6, opprettholdelse av EØS-avtalen, stopping av private strømkabler til utlandet, og sterkere satsing på industripolitikk og utdanning.

-Jeg kjente kjøret på slutten av kongressen, og det var en stor tilfredsstillelse at vi klarte å få gjennomslag for alle våre viktige saker. En stor takk til delegasjonen og våre dyktige ansatte som arbeidet konstruktivt og målrettet med stor fagkunnskap.

Frode Alfheim brenner for at forbundet skal bli sterkere gjennom å verve flere medlemmer.

-Det er klart at vi har fått litt juling gjennom oljekrisen som startet i 2014. 40.-50.000 arbeidsplasser er gått tapt i denne industrien, og da er det nesten en bragd at medlemstallet bare har gått ned fra 61.000 til 58.000. Det tyder på at vi har vært flinke til å verve nye medlemmer,

og holde på så mange som mulig som har mistet jobben. Nå ser vi lys i tunnelen, og det blir viktig å øke medlemstallet jevnt og trutt for å ha en sterkere slagkraft.

-Mange har tatt til orde for en sammenslåing med det andre forbundet på sokkelen, nemlig SAFE?

-Jeg er ingen spåmann, og vil ikke forskuttere noe som helst. Det er viktig å ha en god dialog med de andre forbundene, og det gjelder også innad i LO. Her synes jeg at vår områdesjef Asle Reime har gjort en fantastisk innsats. Det gjelder å ha kunnskap om hverandres motiver, og ikke mistenke hverandre.

-Hvorfor skal man bli medlem i Industri Energi?

-Det er naturlig nok åpenbart fra mitt ståsted. Vi må også se historisk på dette. Vi har lange tradisjoner, spesielt fra kjemisk side på alle metallverkene i distrikts-Norge. Kjemisk Forbund banet veien for makt til fagorganiserte i industri-samfunn hvor det var store klasseskille. Gode tariffavtaler og arbeidsmiljøloven ble kjempet frem fra blant annet disse aktive fagforeningene med 100 prosent fagorganisering. I dag ser vi at arbeidsgiver- og arbeidstakersiden har gjensidig

respekt for hverandre, og samarbeidsskulturen står sterkt. Derfor er det ingen floskel når arbeidsgivere sier at den norske prosessoperatøren er verdens beste og har stort ansvar på sin egen arbeidsplass.

-Når det gjelder ansatte i offshoreindustrien, så var det jo i starten stort sett amerikanske selskaper hvor man mildt sagt ikke var begeistret for fagorganisering. Nopef fikk kjempet seg til makt og tariffavtaler som er levelig for de ansatte. Vi er i dag det desidert største forbundet for ansatte i offshoresektoren, og slik skal det være også i fremtiden.

I arbeidet som oljesekretær i LO Industri fra 1998 fikk Frode anledning til å arbeide for fullt med sikkerhet og rammebetingelser for olje- og gassindustrien.

-Nopef (Norsk Olje og Petrokjemisk Forbund), ville at gassen fra Ormen Lange skulle ilandføres på Tjeldbergodden hvor Statoil allerede hadde et anlegg. Det andre alternativet var Nyhamna på Gossen i Aukra. LO Industri bestemte seg for at gassen skulle til Aukra på et møte hvor Nopef ikke var til stede. Da Leif Sande, leder i Nopef fikk høre om dette, trakk han forbundet ut av LO Industri.

JEG VAR IKKE AKKURAT VERDENSBERØMT

FOR MIN GODE KLESSMAK, OG FIKK BESKJED OM Å ORDNE MEG

EN ORDENTLIG DRESS.

” Det var fotball døgnet rundt, og selvfølgelig det alle lekte med i oppveksten på 1970-tallet, nemlig cowboy og indianer.

Frode Alfheim

Det ble begynnelsen på slutten for LO Industri.

-Jeg var heldigvis ikke arbeidsledig lenge. Leif tilbød meg jobb som spesialrådgiver i forbundet, og siden har jeg vært her. Da jeg var nestleder fungerte jeg i et halvt år som leder da Leif var syk, og derfor visste jeg hva jeg gikk til da jeg takket ja til å bli leder på landsmøtet vårt i slutten av april.

Da lille Frode vokste opp på Dønna på Helgelandskysten, var det neppe forbundsleder han drømte om å bli.

-Det var fotball døgnet rundt, og selvfølgelig det som alle lekte med i oppveksten på 1970-tallet, nemlig cowboy og indianer. Og skulle man en sjelden gang være uskikkelig, var det nepe- eller gulrotslang. Jeg vokste opp i en småbrukerfamilie, og gikk på grendeskole i 1.-6.trinn. Vi var opptil tre forskjellige klassetrinn i samme klasserom. Men, jeg måtte jo ha fått med meg noe kunnskap, i og med at det har blitt folk av meg i dag.

Videregående almenfag ble gjennomført i Mosjøen, og fiskeri- og havbruksutdanning tok han i Bodø.

-Det var på en måte feil tidspunkt å ta utdanning med tanke på en stilling innen fiskerioppdrett på begynnelsen av 1990-tallet. Næringen lå med brukket rygg, og det var nærmest umulig å få jobb. Heldigvis fikk jeg anledning til å arbeide på aluminiumsverket i Mosjøen, og ble medlem i Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund. Jeg fikk sansen for industriens viktige rolle i Helgelandsregionen. Det var knallharde fronter innad i fagbevegelsen, hvor mange fra lærerskolen hadde

proletarisert seg for å arbeide ved verket. De var medlemmer i AKP m-l, og var mest interessert i å drive politikk for kommunismen og oppnere mot alt og alle.

Politikken gikk i blodet til Frode. Etter hvert fikk han stilling som ungdomssekretær i Bodø. Det var på den tiden LO og AUF hadde felles ungdomssekretær.

-EU-kampen foregikk både i hus, hytte og på arbeidsplassene. De ulike partene klarte å holde en saklig tone her i nord. Jan Henry T. Olsen («no fish Olsen») var en svært populær fiskeriminister og det var mildt sagt en lærerik tid. Jeg landet til slutt på et Nei-standpunkt til EU, og er tilfreds med at EØS-avtalen gir oss stort sett like konkurransevilkår. Jeg fikk i hovedsak holde på med industripolitikk, og fikk en utmerket sjef i Øivind Silamo fra Mo jern og metall som ga meg mye ansvar. Den tiden der har på mange måter vært retningsgivende for livet når det gjelder mitt engasjement for fagbevegelsen og industriens vilkår.

Det ble imidlertid mye politikk for Frode i tre ulike departementer som politisk rådgiver for Arbeiderpartiet på 1990-tallet og begynnelsen av 2000-tallet. Han ble liggende på hjul med den kjederøykende Jørgen Kosmo i to departementer.

Først i Forsvarsdepartementet, og senere i Arbeids- og administrasjonsdepartementet.

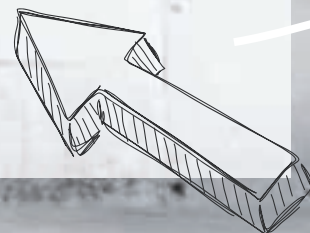
-Kosmo var en fantastisk type. Nordlending, som meg og rett på sak. Han kunne nok virke røff i kantene, men var en mild mann som brydde seg genuint om andre folk. Kosmo kjørte stil med lys dress. Jeg var ikke akkurat verdensberømt for min gode klessmak, og fikk beskjed om å ordne meg en ordentlig dress, slik at jeg så presentabel ut.

Frode fikk på nært hold oppleve Gro Harlem Brundtland da han var i Forsvarsdepartementet.

-Hun hadde en voldsom autoritet og respekt. Gro var en politisk dronning, og det nærmeste man kommer kongefamilien i Norge. Nå gikk hun jo av bare et halvt år etter at jeg kom til departementet, men jeg har i ettertid snakket med journalister som sier at uten Gro hadde vi ikke hatt en så solid EØS-avtale.

Innimellom alle slagene traff han også kona Bobbi, som er fra Bulgaria, gjennom felles venner.

-Hun skulle på date med en annen første gang, men det er en helt annen historie. Vi har vært så heldige å få to barn. Eldstesønn Aleksander spiller på Ull/Kisa i guttefotball, og datteren Sofie driver med dans og fotball, og øver nå iherdig til å være med i musikalen «Annie».

Illustrasjon: Adobe Stock

VET DU EGENTLIG HVA DU FÅR I PENSJON?

Industri Energi tilbyr nå medlemmer som er 57 år eller eldre pensjonsrådgivning i samarbeid med Tredjepart AS. – Jeg anbefaler alle medlemmer som har mulighet til å benytte seg av tilbudet, sier nestleder Terje Valskår i Industri Energi.

› **Tekst:** Trond Murvold Elstad

Tilbudet er sendt til det enkelte medlem i målgruppen.

– Det er viktig å presisere at dette tilbudet er til medlemmer som er fylt 57 år eller eldre som har opptjent trygderettigheter i Norge, og som ikke har benyttet seg av tilbudet tidligere. Rådgivning på pensjon opptjent utenfor Norge og skatteavtaler med andre land er ikke omfattet av tilbudet, sier han.

Fire av ti vet ikke hvilken pensjonsordning de har på jobben, viser en undersøkelse utført av Respons Analyse for DNB høsten 2016.

– Våre medlemmer får med dette tilbudet en oversikt på fremtidig pensjon og valgmuligheter. Valget man gjør får konsekvenser for resten av livet. Vi er opptatt av at våre medlemmer får en oversikt på fremtidig pensjon og muligheter. Det vil bidra til at siste periode som yrkesaktiv og pensjonstilværelsen kan planlegges best mulig, sier Valskår.

Nye pensjonsordninger

Pensjonsreformen som kom i 2011 medførte store endringer, nye regler, nye pensjonsordninger og mange flere valgmuligheter. Valgmulighetene har blitt mange, og tidspunkt for uttak av

– Det er svært nyttig med pensjonsrådgivning, sier nestleder Terje Valskår i Industri Energi.

pensjon og tidspunkt for fratredelse er gjerne forskjellig etter at pensjonsreformen trådte i kraft.

Fleksibel alderspensjon, AFP og pensjon opptjent via arbeidsgiver kan nå tas ut i kombinasjon med fortsatt arbeid. Større fleksibilitet, mer

omfattende regelverk og store individuelle forskjeller gjør at informasjonsbehovet er stort.

Tredjepart AS er et frittstående rådgivningsfirma uten kommersiell tilknytning til andre, og har pensjonsrådgivning som et av sine spesialområder. Selskapets rådgivere har lang erfaring både innen land- og offshorebaserte ordninger, i tillegg til pensjon som ytes fra det offentlige.

– Erfaringene etter flere års samarbeid er udelt positive, og vi ser på dette tilbudet som en viktig medlemsfordel. Vi oppfordrer våre medlemmer til å benytte seg av det, sier Terje Valskår.

Flere melder inn uhell i hjemmet på innboforsikringen

Stadig flere melder inn uhell på innboforsikringen. Gjennom ditt medlemskap i Industri Energi er du godt dekket når uhellet først skjer.

Som medlem hos Industri Energi er du automatisk dekket av Norges beste innboforsikring. Kollektiv Hjemforsikring har gitt medlemmene våre trygghet hjemme i over 50 år. Den dekker alt du har av innbo- og løsøre i hjemmet ditt. Med dette mener vi at «innbo er ting en normalt tar med seg ved flytting». Dermed gjelder ikke integrerte varer. Her er det ingen øvrig forsikringssum.

I løpet av 2016 ble det meldt inn 4.643 innbosaker fra Industri Energis medlemmer. 3.362 av disse sakene dreide seg om skade på innbo. Hovedsakelig er dette skader som skjer på grunn av typisk uhell i hjemmet, for eksempel ved at man mister mobiltelefonen eller PC-en i gulvet.

Flere skadesaker på innbo

Stadig flere slike skadesaker meldes inn, ifølge SpareBank1. I løpet av 2016 ble det meldt inn totalt 9.000 flere uhellsaker på innbo enn i 2015. Blant Industri Energis medlemmer har antallet slike saker økt fra 2.724 til 3.362 i samme periode. I 2016 ble det utbetalt erstatning i 2.783 saker som var meldt inn av våre medlemmer.

Avdelingsleder for innboforsikring ved SpareBank1, Jeamilla Emilie Hansen, tror det er flere grunner til at tallet på disse skadesakene øker.

– Kundene er mer oppmerksomme på at forsikringen også dekker slike uhells-skader. Mobiler og elektronikk generelt er dyrt i dag, og man oppgraderer oftere slik at å kjøpe igjen en ny gjenstand koster en del for husstanden. Kundene har en annen oppfatning av hvorfor man har en innboforsikring. Den er kanskje ikke lenger for de større skadene, men for de mindre siden man er så avhengig av for eksempel mobilen i dagens samfunn, sier hun.

-STUDENTMEDLEMSKAPET ER GULL VERDT

Egentlig visste hun ikke helt hva hun meldte seg inn i på første skoledag. Senere har medlemskapet i Industri Energi sikret Charlotte Andreassen advokathjelp og en splitter ny mobiltelefon.

› **Tekst:** Elin Bruun Øvrebø

Charlotte Andreassen (25) er student ved masterprogrammet i petroleum ved Universitetet i Stavanger. Hun har vært medlem av Industri Energi siden studiestarten i 2012 og har planer om å være det i mange år til, også når hun er ferdig med studiene.

– Det var heller tilfeldig at jeg ble medlem i akkurat Industri Energi. På første skoledag var det mange stands fra ulike organisasjoner. Jeg fikk vite at de fleste ansatte i Statoil er organisert gjennom

Industri Energi og da ble det enkelt for meg å gjøre det samme, forteller hun.

Fikk advokathjelp

Studenten har bare gode erfaringer med studentmedlemskap i Industri Energi, og vil gjerne anbefale det til andre. Studentmedlemskapet koster utrolig nok bare ti kroner i måneden. Ikke

bare er medlemsfordelene gode, Andreassen har også fått god hjelp i utfordrende situasjoner.

– Jeg jobbet som ekstrahjelp i en butikk ved siden av studiene. Det var mye tull, og til slutt gikk butikken konkurs. Da fikk vi vite at vi ikke skulle få den siste lønningen vår.

Takket være medlemskapet i Industri Energi kunne jeg kontakte advokat og fikk kjempegod hjelp. Jeg fikk hjelp til å skrive et skikkelig dokument med krav om lønnen og da ordnet det seg. Situasjonen hadde neppe ordnet seg like lett uten denne hjelpen, sier hun.

Fikk dekket ødelagt mobiltelefon

Senere hadde hun et uhell med nye, dyre mobiltelefonen sin.

– Jeg klarte å miste den nye iPhoneen i gulvet på badet. Den ble helt knust. Ganske fortvilende når du er student og ikke har så mye penger.

– En venninne som også har medlemskap i Industri Energi, sa at innboforsikringen ville dekke uhellet. Det syntes jeg var vanskelig å tro på først. Men bare ti minutter etter at jeg hadde meldt inn uhellet til Industri Energi, hadde jeg fått penger til ny mobil på kontoen. En utrolig bra ordning, sier Andreassen.

Student Charlotte Andreassen vil gjerne anbefale medlemskapet i Industri Energi for studenter. Foto: privat

– Det var nesten så jeg ikke trodde det var sant!

Industri Energi-medlem Jorunn Børresen er plaget med leddsykdommen artrose og kom seg ikke lenger ut på vanlig sykkel. Slå slo lykken til.

› **Tekst og foto:** Marius Jøntvedt

Våren 2017 har Industri Energi og Fjordkraft arrangert el-sykkelkonkurranser. Til sammen seks medlemmer har fått hver sin splitter nye el-sykkel. En av dem er 58 år gamle Jorunn Børresen fra Oslo.

– Og så jeg som aldri vinner noe som helst, smiler Jorunn da vi overrekker henne den nye el-sykkelen hjemme hos henne på Lindeberg i Oslo.

Jorunn forteller at hun syklet mye før, men at den revmatiske leddsykdommen artrose (også kalt slitasjegykt) har gjort det vanskeligere for henne de siste årene.

– Jeg sliter mye med artrose og vonde knær. Så dette passet rett og

slett som «hånd i hanske». Jeg har faktisk tenkt på det, at skal jeg kunne sykle mer nå, ja så må jeg ha meg en el-sykkel, sier hun fornøyd.

Jorunn bor på Lindeberg, en drabantby i Groruddalen med mange grønne områder, gang- og sykkelstier – og ikke minst med Østmarka som nærmeste nabo. Nå ser hun frem til å bruke sykkelen i det flotte nærområdet sitt.

De øvrige fem vinnerne av hver sin nye el-sykkel er: Lidar Wingsternes, Kåre Bjørn Våge, Paul Harketstad, Anders Pedersen Magerøy og Åse Fuglevand.

Vi gratulerer, og ønsker Jorunn, Lidar, Kåre Bjørn, Paul, Anders og Åse riktig god sykkelsesong!

Industri Energi-medlem Jorunn Børresen var en av fem heldige vinnere av hver sin el-sykkel.

Følg oss på facebook

Bli med, og delta på www.facebook.com/industrienergi

SKANN QR-KODEN

www.facebook.com/industrienergi

Hell i spill og uhell i kjærlighet – TIPPEGEVINSTER TIL BESVÆR

Du står midt i lykkerusen over å ha vunnet en stor pengepremie. Da kan det være vanskelig å se for seg at pengene en gang kan måtte deles ved et samlivsbrudd. Advokat Birgitte Schjøtt Christensen forklarer hvorfor pengene noen ganger må deles.

Det er ikke alltid vi kan gi et fasitsvar med to streker under sier Advokat Birgitte Schjøtt Christensen.

Det hender at nysingle tippemillionærer spør oss advokater om hvordan gevinsten skal deles ved samlivsbrudd. Men det er ikke alltid vi kan gi et fasitsvar med to streker under. Først avhenger svaret av sivil status; er vinneren gift eller samboer? Neste spørsmål er: hvem sine penger ble brukt til å kjøpe vinnerlottet?

Lønnskonto versus felles penger

Hvis en ektefelle kjøpte vinnerkupongen ved bruk av lønnskontoen sin, eier vedkommende gevinsten selv. Vinneren bestemmer hvordan pengene skal brukes, og kan fritt kjøpe seg Lamborghini og donere resten til Industri Energis streikefond. Den andre ektefellen har intet han/hun skulle ha sagt.

Hvis den heldige ektefelle synliggjør tåpelige måter å søle vekk gevinsten på, bør den andre ektefellen flytte ut kjøpt. Det er den beholdne verdien på skjæringstidspunktet, altså ved samlivsbruddet, som skal deles likt mellom ektefellene, så forhåpentligvis er det fortsatt noe igjen å dele på.

Det finnes unntak

Resultatet kan bli annerledes hvis vinneren har brukt særøie- eller skjevdelsmidler til å kjøpe kupongen. La oss si at vinneren har fått 100 kroner av moren sin til å gjøre noe hyggelig, og bruker akkurat denne hundrelappen til å tippe for. Da er gevinsten en avkastning av en gave fra mor, og da kan den beholdne verdien i utgangspunktet holdes utenfor deling, såkalt skjevdeling.

Kanskje vil Høyesterett i siste instans mene at skjevdeling ville ha vært åpenbart urimelig i dette tilfellet, og bestemt at gevinsten skal deles likt mellom ektefellene? Det får vi ikke svar på før en slik tvist eventuelt bringes til topps i domstolene.

Det gjelder et likt utgangspunkt om hundrelappen som vinnerlottet ble kjøpt for, var kjøperens særøie i henhold til ektepakt eller klausul fra arvelater/giver i testament eller gavebrev. Sannsynligvis gjelder hovedregelen om at avkastning av særøie også skal være særøie, men kanskje finner domstolene at unntaksbestemmelser må slå inn her.

Annerledes for samboere

For samboere er rettsreglene annerledes. Hvis vinnerlottet er kjøpt av en samboers lønnsmidler, er kjøpet finansiert ved samboerens eneøie. Da vil gevinsten tilfalle vinneren alene. Ved samlivsbrudd beholder hver samboer det vedkommende eier. Altså beholder en samboende gevinsten selv, i motsetning til ektefeller. Hvis din samboer har vinnerlykke, kan det lønne seg å fri.

Hvis et par kjøper vinnerlottet sammen, eller innsatsen betales av felles midler som for eksempel fra en felles regningskonto, skal gevinsten deles. Dette gjelder både for samboere og ektefeller.

VIKTIGE TIPS TIL DEG SOM HAR FÅTT SOMMERJOBB

For tusenvis av unge er sommerjobben deres første møte med arbeidslivet. Ikke alle kjenner sine rettigheter og de risikerer å bli dårlig behandlet. Følg mine råd og få en god jobberfaring i sommer.

Selv om vi har et godt og organisert arbeidsliv i Norge er det ikke alle arbeidsgivere som følger loven eller inngåtte avtaler. Spesielt utsatt er unge arbeidstakere med liten eller ingen erfaring i arbeidslivet. Mange av disse skal kanskje ut i jobb for første gang nå i sommer. Da er det ikke alltid like enkelt å vite hva man har krav på og hva som ikke er greit.

Arbeidskontrakt og rettigheter

Har du skrevet under på arbeidskontrakt for sommerjobben din? Det må du få gjort før du begynner i jobben. Alle som er i jobb, uansett om det er en sommerjobb eller en fast jobb, skal ha en skriftlig arbeidskontrakt. Husk at du skal få tilstrekkelig opplæring i jobben du skal gjøre. Det er ikke slik at du skal bli satt til å gjøre arbeid du ikke har fått kunnskap om. Hvis du skulle jobbe mer enn planlagt, altså overtid, skal du også få kompensasjon for det. Da skal du ha overtidspålegg. Du skal ikke jobbe gratis. En annen viktig ting er at du har krav på pauser. Jobber du over 5,5 time har du krav på minst én pause. Dersom arbeidsdagen din er på 8 timer, skal pausene til sammen være minst 30 min.

Det er viktig at det i arbeidskontrakten står hvem som er arbeidsgiver, slik at du vet hvem som skal betale lønna di og har ansvar for deg når du er på jobb. Det må også stå noe om hvor du skal arbeide og hvilken jobb du skal gjøre. Det er smart, for da kan du ikke bare plutselig bli flyttet til en annen arbeidsplass og få helt andre oppgaver.

L0s sommerpatrulje passer på

Hvert år dukker L0s sommerpatrulje opp rundt om i hele landet. Unge tillitsvalgte besøker flere tusen bedrifter for å sjekke hvordan unge arbeidstakere har det på jobb. Sommerpatruljen sprer informasjon om rettigheter i arbeidslivet til ungdom, lærlinger og sommervikarer, men også til arbeidsgivere. De vanligste bruddene som går igjen, er manglende eller mangelfulle arbeidskontrakter og brudd på overtid- og pausebestemmelser.

I fjor sommer avdekket sommerpatruljen 3.670 brudd på lover og regler på de over 6.200 besøkte bedriftene. Av disse bedriftene ble det funnet brudd hos 36,5 prosent.

L0s sommerpatrulje har også et telefonnummer det går an å ringe til hvis man lurer på noe.

Skal du ut i arbeidslivet, er det lurt av deg å organisere deg. I Industri Energi har vi plass til elever og studenter også. Er du student, koster det bare 10 kroner i måneden å være medlem. Dersom du er elev på videregående, er det gratis! Det er lurt å ha oss i ryggen om du skulle trenge hjelp på jobben.

Så, vær obs på dine rettigheter når det kommer til lønn, overtid og pauser. Sørg for at du har en skriftlig arbeidskontrakt før du begynner på jobb. Organiser deg i et forbund i L0. Har du spørsmål om noe knyttet til din sommerjobb, er det bare å ta kontakt med L0s sommerpatrulje på telefon 810 01 999. Den er åpen hele sommeren. Lykke til i sommerjobben!

Maren Marie Wilhelmsen, leder for ungdomsutvalget i Industri Energi

Gevinst i pantelotteriet bør deles

Hva da med pantelotteriet? Jeg fikk en forespørsel fra en samboer som sto oppe i et samlivsbrudd. Hun og samboeren skulle ha fest, og gjorde forberedelser kvelden før. Slik kvinnen fremstilte saken, ble de enige om at hun skulle rydde og gjøre rent hjemme, mens han dro på butikken for å handle inn. Han tok som vanlig med seg posen med panteflasker, og kom gledesstrålende hjem med én million kroner i gevinst i pantelotteriet. Ikke lenge etter gikk de hver til sitt. Mannen tviholdt på millionen, mens kvinnen mente at siden lotteriinnsatsen var husstandens felles flaskepant, så var også gevinsten felles. Jeg er nok enig i det.

Hadde mannen fått beholde gevinsten selv hvis han i stedet hadde vunnet på en colaflaske som han hadde beviselig hadde kjøpt selv, og hatt stående på kontoret sitt? Hvis bevisene var klare, tror jeg domstolene hadde helt til at da kunne mannen beholde gevinsten selv.

Det får vi ikke svar på før noen tar saken. Jeg er klar!

Birgitte Schjøtt Christensen, advokat i Industri Energi

Husnes Kjemiske Fagforening avd. 172

3. februar 2017 arrangerte HKF sin årlege jubilentfest for dei som oppnådde 40-års medlemskap i LO 2016.

40 års jubilarer: Framme f.v.: Geir Sigmund Saghaug, Asbjørn Skogseth, Bjarne Vestbø, Knut Eide, Terje Teigen. Bak f.v.: Leiar HKF Ørjan Normann, Asle Reime, Industri Energi og sekretær HKF Anne Kari Røssland. Ikkje tilstades: Trygve Holmedal, Tore J. Hansen.

Hornindal trearbeidarforening, avd. 1107

Utdelinga av 25-års medlemskap-nåler 5. november 2016.
Venstre bilde f.v.: Oddrun Fagerheim og Joar Kroken.
Høyre bilde f.v.: Ole Magnar Hessholm og Olav Sverre Gausemel.

Lillehammer Trearbeiderforbund

40-års jubilarer:
Fra venstre: Magne Bjørge, Bjørn Bergseng, Arthur Anton

Barlund, Liv Pladsen, Tor Otto Drager og Einar Brukvangen.

Lillehammer Trearbeiderforbund

Tilstelningen ble gjennomført 17.mars på Honne hotell og konferansesenter på BIRI. Foreningen var 100 år i 2014.

50 års jubilarer:
Fra venstre; Rolf Armann Lilleby, Bjørn Ødegårdstuen, Per Harald Ramsrud og Haakon Haakonsen. Bjørn Eriksen,

Lillehammer Trearbeidarforening,

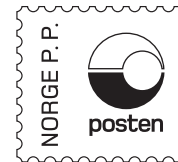
25-års jubilarer:
F.v: Per Ivar Lyngby, Jan Kolbergstrud, Jorunn Hillestad, Erland Ramstad, Grethe Martinsen, Odd Arne Kalløkkebakken og Helge Brusveen.

Stranda Møbelarbeiderforening avd. 1107

25-års jubilarer:
Bak: May Grete Ramstad, Mariann Isvik, Kari-Janne Stadheim Skeide.

40-års jubilarer: I sofaen Magnar Leidulf Bjørdal og Ragnvald Isehaug.

ISSN 1890-4815

Følg oss på facebook

Bli med, og delta på www.facebook.com/industrienergi